

รายงานการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ

สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไป

ในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ)

คำนำ

การติดตามและประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารซึ่งมีหลักการสำคัญ คือ การติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานและประเมินผลความสำเร็จของงานอันจะนำไปสู่การดำเนินการแก้ไขปรับปรุงร่วมกันให้บรรลุเป้าหมาย ช่วยให้ดำเนินการตามแผนได้ราบรื่นตลอดจนปรับปรุงแก้ไขปัญหาอุปสรรคหรือปรับแผนให้เหมาะสมพัฒนาได้ตรงตามนโยบายของผู้บริหาร

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ได้มีการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพ การทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) การติดตามและประเมินผลโครงการครั้งนี้ เพื่อต้องการทราบความพึงพอใจ ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ประชาชนได้รับ และข้อเสนอแนะต่างๆ พร้อมปัญหาอุปสรรคของโครงการ ท้ายนี้ใคร่ขอขอบพระคุณคณะผู้บริหารองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ที่ให้การสนับสนุนและมองเห็น ความสำคัญของการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงาน และขอขอบคุณผู้ใหญ่บ้าน ผู้นำชุมชน ประชาชน ในพื้นที่ที่ให้ข้อมูลอันเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ในการติดตาม และประเมินผลโครงการดังกล่าวสำเร็จด้วยดี จึงได้นำเสนอรายงานผลการติดตามและประเมินผลฯ ต่อผู้บริหารฯ และเผยแพร่ให้ผู้สนใจได้รับทราบ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าเอกสารรายงานผลการติดตามและ ประเมินผลฯ เล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้องและผู้ที่สนใจนำไปใช้ประโยชน์และปรับปรุง การดำเนินงานครั้งต่อไป

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
ส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

สารบัญ

	หน้า
คำนำ	ก
สารบัญ	ข
บทสรุปผู้บริหาร	ค
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล	1
1.3 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล	2
1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล	2
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ	2
บทที่ 2 เอกสารที่เกี่ยวข้อง	4
2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเสริม	4
2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ	9
2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคุ้มค่า	11
2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม	13
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด	19
2.6 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน	22
บทที่ 3 วิธีการติดตามและประเมินผล	23
3.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย	23
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล	23
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล	23
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	23
3.6 การนำเสนอ	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล	25
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	25
บทที่ 5 สรุปอภิปรายผลและข้อเสนอแนะ	33
5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ	33
5.2 สรุปผลการติดตาม	33
5.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับ	35
5.4 อภิปรายผล	36
5.5 ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล	37
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาพกิจกรรม	
แบบสอบถาม	

บทสรุปผู้บริหาร

ในการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามและสัมภาษณ์จากประชาชนทั่วไป ประชาคมหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน นักการเมืองท้องถิ่น ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพทอผ้ามัดหมี่ จำนวน 167 คน ทำการวิเคราะห์ข้อมูลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าสูงสุด – ต่ำสุด และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยดำเนินการติดตามและประเมินผล ความพึงพอใจ ความคุ้มค่า ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ รวมทั้งปัญหา อุปสรรค และการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สรุปดังนี้

1. สรุปผลการติดตามและประเมินผล

1.1 ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.40 ส่วนใหญ่มีอายุมากที่สุดอยู่ระหว่างอายุ 51-60 ปี จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.72 สถานภาพส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป จำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.81 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา จำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.26 ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.62 ปัจจุบันยังคงดำเนินการโครงการต่อเนื่อง จำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.42 และส่วนใหญ่มีรายได้ 1,000 - 3,000 บาท จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.74

1.2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.28, S.D.=0.694) หรือคิดเป็นร้อยละ 85.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.37, S.D.=0.660) ระดับมาก รองลงมา ได้แก่ มีความพึงพอใจในโครงการนี้นาน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35, S.D.=0.675) ระดับมาก, สร้างความสามัคคีในกลุ่มให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.33, S.D.=0.687) ระดับมาก, สามารถสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ มีการเผยแพร่การใช้ผ้าไหมไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่งผลให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.31, S.D.=0.681) ระดับมาก, โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x}$ = 4.30, S.D.=0.688) ระดับมาก, การส่งเสริมพัฒนาอาชีพในชุมชนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.676) ระดับมาก, การส่งเสริมพัฒนาเกิดแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดอาชีพ การมีงานทำ เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.658) ระดับมาก, มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ สร้างอาชีพ การมีงานทำเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.679) ระดับมาก, การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของคน

ทุกระดับในชุมชนและสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพของตนเองสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.730) ระดับมาก, โครงการตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการ และขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน นำไปสู่การเป็นชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D.=0.770) ระดับมาก, อับดับสุดท้าย ได้รับความรู้และทักษะการเพิ่มมูลค่า เกิดรายได้ในครอบครัวและชุมชน คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D.=0.705) ระดับมาก

1.3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการของประชาชนต่อผลการดำเนินงานโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพกลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.676) หรือคิดเป็นร้อยละ 84.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรมเป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.27, S.D.=0.651) ระดับมาก รองลงมาได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.26, S.D.=0.674) ระดับมาก, ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.663) ระดับมาก, มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.649) ระดับมาก และอันดับสุดท้าย มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรมนำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.17, S.D.=0.731) ระดับมาก

1.4 ความคุ้มค่าของโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) จากการวิเคราะห์ข้อมูลผู้เข้าร่วมอบรมในโครงการ สามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้งานได้จริง สร้างเป็นอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน มีการสร้างกิจกรรมกลุ่ม เกิดความสามัคคีภายในชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็ง ประชาชนภายในชุมชนยังคงดำเนินการสานต่อโครงการอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพอยู่เสมอ ดังนั้น โครงการดังกล่าวจึงมีความคุ้มค่าต้องงบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างมาก

1.5 ประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) พบว่า ผู้เข้ารับการอบรมสามารถต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากโครงการโดยการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้

2. ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

2.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผลจากการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่มีอาชีพ มีรายได้เพิ่ม สามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งช่วยส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ ซึ่งประชาชนยังต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนและส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่อง

2) หน่วยงานภาครัฐ ควรสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ให้เหมาะสม และหาตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและเพิ่มรายได้อย่างยั่งยืน

2.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

ติดตามและประเมินผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการผ่านมาสักระยะหนึ่งโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการวางแผนแนวทางแก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยประสบภาวะวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจในปี พ.ศ. 2540 ซึ่งถือเป็นวิกฤตการณ์ครั้งที่รุนแรง แม้ผ่านระยะเวลามากหลายปี แต่การฟื้นฟูจำเป็นต้องแก้ไขปัญหาระดับโครงสร้างอย่างเป็นระบบและต้องได้รับความร่วมมือ ร่วมแรง ร่วมใจ จากผู้ที่เกี่ยวข้องต่างๆ ในทุกภาคส่วน โดยจะต้องระดมความคิดและสรรพกำลังเข้าไปทำการแก้ไขปัญหาดังกล่าว และพยายามใช้กลไกการทำงานจากรัฐทุกอย่างที่มีอยู่รวมทั้งการสร้างกลไกใหม่ๆ เพื่อให้การทำงานเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ดังนั้นภาครัฐจึงให้ความสำคัญเกี่ยวกับการสร้างรายได้ การสร้างงานในชนบท การเร่งพัฒนาระบบการผลิตภายในประเทศ เพื่อความมั่นคงและทดแทนการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ จึงได้มีแนวทางและนโยบายในการพัฒนาภาคการส่งเสริมอาชีพ พึ่งพาตนเองและสามารถแข่งขันกับต่างประเทศได้ รวมทั้งเป็นฐานที่ตั้งของทรัพยากร สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม ประเพณี ตลอดจนความเข้มแข็งของชุมชน ซึ่งเปรียบเสมือนรากฐานที่สำคัญที่สุดของประเทศ (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566)

การพัฒนาประเทศที่ยั่งยืนและมั่นคงนั้น ประชาชนจะต้องสามารถพึ่งพาตนเองได้ มีอาชีพและรายได้ที่สมดุลกับค่าครองชีพ ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญที่จะต้องดำเนินการส่งเสริมให้บังเกิดผลจริงสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 (2566 – 2570) ที่มุ่งเน้นการพลิกโฉมประเทศไทยไปสู่ "สังคมก้าวหน้า เศรษฐกิจสร้างมูลค่าอย่างยั่งยืน" การแข่งขันและสร้างเครือข่ายกลุ่มในชุมชนให้มีภูมิคุ้มกันทางเศรษฐกิจที่วางอยู่บนฐานรากเศรษฐกิจ วัฒนธรรม และระบบนิเวศชุมชน โดยเน้นการพึ่งพาของคนในชุมชนเป็นหลัก ลดการพึ่งพาสภาพภายนอก สร้างภูมิคุ้มกันและการเรียนรู้ สร้างจุดขายให้กับผลผลิตของท้องถิ่น การพึ่งพาตนเองของชุมชนในด้านต่าง ๆ จึงเป็นวิถีทางเลือกของการพัฒนาให้กับสังคมไทย

ด้วยเหตุนี้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนาอาชีพ โดยเฉพาะอย่างยิ่งอาชีพที่ใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่น คือ การทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ จึงเกิดเป็นโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อก่อให้เกิดประสิทธิผลทั้งในเชิงการส่งเสริมอาชีพและคุณภาพชีวิตของประชาชนต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการติดตามและประเมินผล

1. เพื่อต้องการทราบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อต้องการทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และความคุ้มค่าในการบริหารจัดการโครงการ
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ว่าเป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้หรือไม่
4. เพื่อรับทราบถึงปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินโครงการ และให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงสำหรับผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

1.3 ความสำคัญของการติดตามและประเมินผล

1. ทำให้ทราบระดับความก้าวหน้า และประโยชน์ที่ได้รับจากโครงการ
2. ทำให้ทราบระดับแนวทางการดำเนินชีวิตและการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการโครงการ
3. นำผลจากการตรวจติดตามและประเมินผลโครงการเป็นข้อมูลสารสนเทศ และปัญหาที่เกิดขึ้นเพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการจัดการอบรมครั้งต่อไป ตลอดจนการประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นให้ส่วนราชการ ภาคเอกชน บุคคลทั่วไปได้ทราบ

1.4 ขอบเขตการติดตามและประเมินผล

1. ขอบเขตด้านประชากร คือ ผู้ที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการดำเนินโครงการ จำนวน 167 ราย
2. ขอบเขตด้านระยะเวลา คือ ทำการติดตามและประเมินผลโครงการ ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทราบถึงความรู้ ความเข้าใจและความพึงพอใจของผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
2. ทราบถึงผลสำเร็จของการดำเนินโครงการว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ที่กำหนด และความคุ้มค่าของโครงการ
3. ทราบถึงผลการติดตามและประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชนว่าเป็นไปตามแผนฯ ที่กำหนดไว้หรือไม่
4. ทราบถึงปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินโครงการ และได้ข้อมูลที่เป็นจริงสำหรับผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. **ประชากร** หมายถึง ผู้เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 จำนวน 167 ราย
2. **ส่งเสริม** หมายถึง เกื้อหนุน ช่วยเหลือสนับสนุนให้ดีขึ้น เช่น ส่งเสริมการลงทุน ส่งเสริมการศึกษา เป็นต้น
3. **ความคุ้มค่า** หมายถึง การดำเนินการของส่วนราชการที่เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีการกำหนดเป้าหมายแผนการดำเนินงาน ระยะเวลาแล้วเสร็จของงานและงบประมาณที่ต้องใช้และการดำเนินการนั้น มีการปฏิบัติที่บรรลุเป้าหมาย ภายในระยะเวลาที่กำหนด ใช้งบประมาณต่ำ การดำเนินงานนั้นเปิดเผย และเที่ยงธรรม สะดวกรวดเร็ว มีความรับผิดชอบ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ของประชาชนและบรรลุภารกิจของรัฐ
4. **ความพึงพอใจ** หมายถึง ความพึงพอใจของผู้ที่เข้าร่วมโครงการที่ตอบแบบสอบถามในการติดตามและประเมินผลโครงการนี้
5. **อาชีพ** หมายถึง การทำกิจกรรม การทำงาน การประกอบอาชีพที่ไม่เป็นโทษแก่สังคม และมีรายได้ตอบแทน โดยอาศัยแรงงาน ความรู้ ทักษะ อุปกรณ์ เครื่องมือ วิธีการ แตกต่างกันไป กลุ่มอาชีพตามลักษณะการประกอบอาชีพ มี 2 ลักษณะ คือ อาชีพอิสระ และอาชีพรับจ้าง

6. รายได้ หมายถึง เงินหรือผลประโยชน์ที่ได้รับจากการขายสินค้า

7. การมีส่วนร่วม หมายถึง กระบวนการที่ส่งเสริม ชักนำ สนับสนุน และสร้างโอกาสให้ชาวบ้าน ทั้งในรูปแบบของส่วนบุคคลและกลุ่มคนต่าง ๆ ให้ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งหรือหลายกิจกรรม โดยจะต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจ มิใช่เข้าร่วมเพราะการหวังผลตอบแทน และที่สำคัญคือการมีส่วนร่วมนั้นจะต้องสอดคล้องกับชีวิตความจำเป็นความต้องการและวัฒนธรรมของคนส่วนใหญ่ในชุมชนด้วย

8. ยุทธศาสตร์ หมายถึง แนวทางในการบรรลุจุดหมายของหน่วยงานองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

9. ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน หมายถึง การส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐกิจในระดับชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน โดยเน้นการสร้างรายได้ สร้างอาชีพ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของชุมชน

บทที่ 2

เอกสารที่เกี่ยวข้อง

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) ในครั้งนี้ได้ศึกษาจากเอกสาร งานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำข้อมูลมาเป็นแนวทางในการติดตามและประเมินผลโครงการ ดังต่อไปนี้

- 2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเสริม
- 2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ
- 2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคุ้มค่า
- 2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม
- 2.5 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.6 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

2.1 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับอาชีพเสริม

2.1.1 ความหมายของอาชีพเสริม

ความหมายของอาชีพเสริมได้มีนักวิชาการให้คำจำกัดความไว้ ดังนี้

กรมวิชาการ (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อิสราพันธ์ ชูชุกิ, 2548, หน้า 5) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง อาชีพที่ประกอบกันเป็นธุรกิจภายในครอบครัวที่ต้องใช้ความรู้หรือทักษะฝึกอบรมพอสมควร เช่น อาชีพทำของที่ระลึก ด้วยวัสดุท้องถิ่น การปลูกผัก การเลี้ยงปลา เป็นต้น

ทบวงมหาวิทยาลัย (ม.ป.ป. อ้างถึงใน อิสราพันธ์ ชูชุกิ, 2548, หน้า 5) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง อาชีพที่มีลักษณะดังนี้ 1) เป็นเจ้าของกิจการไม่เป็นลูกจ้างหรือรับเงินเดือนจากนายจ้างแต่ได้รับค่าตอบแทนจากลูกค้า 2) เจ้าของกิจการเป็นผู้ลงมือกระทำเองในฐานะผู้ประกอบการ 3) มีผู้ช่วยเหลือในการปฏิบัติงาน โดยอาจได้เงินเดือนหรือค่าจ้างเป็นรายชิ้นก็ได้และใช้ทุนดำเนินการไม่เกิน 500,000 บาท

วาริ ถาวรรุ่งกิจ (2548) กล่าวว่า การประกอบอาชีพเสริม คือการประกอบกิจการงานที่ทำนอกเหนือจากอาชีพหลักโดยให้มาซึ่งรายได้ที่นอกเหนือจากเงินรายได้ประจำ

อิสราพันธ์ ชูชุกิ (2548) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง เป็นอาชีพที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีพที่สอง รองจากอาชีพหลักและเป็นแหล่งรายได้เสริมเพิ่มเติมจากงานอาชีพหลัก การประกอบอาชีพเสริมนั้น จะต้องไม่กระทบกับงานอาชีพหลัก อาชีพเสริมนั้นจะประกอบธุรกิจหรือกิจการในรูปแบบใดก็ได้และจะต้องเป็นอาชีพที่เข้าไปเสริมจากรายได้หลักเท่านั้น

เกียรติศักดิ์ แก้วมหาชัย (2551) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง อาชีพที่ชาวนาเลือกทำ เพื่อให้มีรายได้ นอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก

ณัฐธริยา สุขสุวรรณพร (2553) กล่าวว่า อาชีพเสริม หมายถึง เป็นอาชีพที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีพที่สอง รองจากอาชีพหลักและเป็นแหล่งรายได้เสริมเพิ่มเติมจากงานหลัก การประกอบอาชีพเสริมนั้นจะต้องไม่กระทบกับงานอาชีพหลัก อาชีพเสริมนั้นอาจประกอบเป็นธุรกิจหรือกิจการในรูปแบบใดก็ได้และจะต้องเป็นอาชีพที่มีรายได้เสริมจากรายได้หลัก

บลูเมาเทน (2555) ให้ความหมายของอาชีพเสริม คือ อาชีพหรือช่องทางสำรองอาชีพ ช่องทางทำรายได้เสริมกับอาชีพหลัก อาชีพเสริมมีมากมายหลายอาชีพที่สามารถทำได้มีทั้งง่ายและยากตามแต่ละชนิดของอาชีพเสริม รายได้นั้นๆ แต่จุดประสงค์แท้จริงทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม รายได้ก็คือเงินเพียงตัวเดียวลำพังอาชีพหลัก บางอาชีพอาจเลี้ยงตัวเองและครอบครัวไม่พอกับภาวะเศรษฐกิจปัจจุบัน หลายชีวิตจึงดิ้นรนหาช่องทางสร้างรายได้ใหม่เพิ่มเติมรายได้ประจำที่ได้รับในแต่ละเดือนซึ่งไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายหรือค่าครองชีพในแต่ละเดือน จึงต้องการหาอาชีพเสริมกับอาชีพหลักเพื่อเพิ่มเงินในกระเป๋าในแต่ละเดือนให้มากขึ้นเพียงพอกับค่าใช้จ่าย และอาจมีเงินเหลือเก็บได้ ในบางกรณีอาชีพเสริมอาจทำเงินได้มากกว่าอาชีพหลักที่ทำอยู่หลายเท่าตัว จนบางรายทำเป็นอาชีพหลักไปเลยก็มี จากที่กล่าวมาข้างต้นจึงสรุปความหมายของอาชีพเสริมเป็นอาชีพที่ประกอบกันเป็นธุรกิจในการครอบครัว และเป็นอาชีพที่เพิ่มจากอาชีพที่ทำเป็นประจำอยู่แล้ว เพื่อเพิ่มรายได้ให้มากยิ่งขึ้น เป็นอาชีพที่สามารถดำเนินการได้โดยลงทุนน้อย กำลังกายค่อนข้างมาก เน้นการพึ่งตนเอง เป็นอาชีพที่เน้นความเป็นอิสระเป็นเจ้าของธุรกิจ เป็นอาชีพที่ประกอบขึ้นเป็นอาชีพที่สองรองจากอาชีพหลัก และเป็นการหารายได้เพิ่มให้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และเป็นแหล่งรายได้เสริมเพิ่มเติมจากงานหลัก อาชีพเสริมเป็นอาชีพที่เป็นช่องทางสำรอง เป็นช่องทางทำรายได้เสริมกับอาชีพหลัก เพื่อเป็นการหารายได้เสริม เพื่อมาจุนเจือรายได้ในครอบครัว

2.1.2 ปัจจัยที่ส่งผลการประกอบอาชีพเสริม

จากการรวบรวมเอกสารและผลงานที่เกี่ยวข้องพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการประกอบอาชีพเสริมสามารถแบ่งออกเป็น 4 ด้าน ดังนี้

ณัฐรียา สุขสุวรรณพร,2553) กล่าวถึง ในด้านคุณลักษณะส่วนตัวของผู้ประกอบอาชีพนั้น จำเป็นต้องมีความรู้ทักษะในการประกอบอาชีพ ได้แก่

1) ด้านคุณลักษณะส่วนตัว

1. ความรู้พื้นฐานในด้านเทคนิควิธีการของการประกอบอาชีพอิสระแต่ละอาชีพ
2. ความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง
3. ความรู้พื้นฐานในการทำธุรกิจ
4. ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับขั้นตอนในการริเริ่มประกอบอาชีพอิสระ
5. ทักษะในการทำงานและติดต่อกับคนทั้งลูกจ้างและลูกค้า
6. ทักษะในการผลิตการขายหรือการบริการ
7. ทักษะในการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระ

2) ประสบการณ์ทำงาน

ส่วนสำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่ ได้กล่าวถึงปัจจัยที่ส่งผลถึงความสำเร็จของการประกอบอาชีพเสริม ดังนี้

1) กล้าเสี่ยง อาชีพอิสระเป็นการประกอบธุรกิจส่วนตัวจึงต้องมีการลงทุน ในขณะที่ถ้าเป็นลูกจ้างไม่ต้องลงทุนอะไรซึ่งการลงทุนย่อมมีความเสี่ยงเพราะไม่รู้ว่าผลลัพธ์จะออกมาอย่างไร ดังนั้น ก่อนที่จะตกลงใจประกอบอาชีพใดจึงต้องพิจารณาวิเคราะห์และไตร่ตรองอย่างถี่ถ้วนเสียก่อน

2) ความคิดสร้างสรรค์ การประกอบอาชีพอิสระมิได้ยึดติดกับรูปแบบใด ๆ เนื่องจากผู้ประกอบอาชีพอิสระต้องเป็นนายของตนเอง ดังนั้น ในการปรับปรุงสินค้าหรือบริการสามารถทำได้อย่างมีอิสระเพื่อให้ได้มาซึ่งกำไรในการดำเนินธุรกิจ

3) ความเชื่อมั่นในตนเอง ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความเชื่อมั่นในการดำเนินกิจการของตนเอง ให้อยู่รอดและฟันฝ่าอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นได้

4) ความอดทน การดำเนินธุรกิจย่อมมีกำไรและขาดทุน โดยเฉพาะเมื่อเริ่มประกอบการอาจต้องประสบปัญหาและอุปสรรคบ้างซึ่งถือเป็นเรื่องธรรมดา ผู้ประกอบการจึงต้องพร้อมที่จะยอมรับข้อผิดพลาด และนำมาแก้ไขด้วยความอดทนไม่ท้อถอย

5) การมีวินัยในตนเอง การประสบความสำเร็จในอาชีพซึ่งเราเป็นเจ้าของกิจการเองจำเป็นต้องมีวินัย มีกฎระเบียบ การทำงานสม่ำเสมอเช่นนั้นอาจจะไม่ประสบผลสำเร็จ

6) มีทัศนคติที่ดีต่ออาชีพ ไม่ว่างานนั้นจะเป็นงานที่มีเกียรติหรือไม่ ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องรักในงานที่ทำและให้เกียรติกับงานนั้น ๆ เสมอ

7) มีความรอบรู้ การประกอบอาชีพอิสระจะต้องรับรู้ข่าวสารอยู่เสมอเพื่อปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ซึ่งปัจจุบันเปลี่ยนแปลงไปเร็วมาก ประโยชน์ของการรับรู้ข่าวสารจะทำให้สามารถปรับปรุงธุรกิจของตนเองให้ทันสมัยอยู่ตลอดเวลาผลที่ได้คือกำไรนั่นเอง

8) มีมนุษยสัมพันธ์ การประกอบอาชีพอิสระจะต้องเป็นผู้มีมนุษยสัมพันธ์อันดี เพื่อผลประโยชน์ในธุรกิจของตนเองไม่ว่าจะเป็นลูกค้า บุคคลรอบข้าง หรือคู่แข่งนั้นก็ตามเพราะการมีมนุษยสัมพันธ์อันดีจะทำให้มีความคล่องตัวในการดำเนินงานอย่างยิ่ง

9) มีความซื่อสัตย์ ผู้ประกอบอาชีพอิสระจะต้องมีความซื่อสัตย์และจริงใจต่อลูกค้าการบริการลูกค้าให้เกิดความประทับใจในการขายสินค้าหรือบริการและกลับมาใช้บริการอีกเป็นหัวใจสูงสุดเพื่อผลประโยชน์ต่อธุรกิจและต่อตนเองในที่สุด

10) มีความรู้พื้นฐานในการเริ่มทำธุรกิจ การที่จะทำอะไรสักอย่างหนึ่งเราควรได้รู้จักสิ่งที่ทำอย่างน้อยให้รู้ว่าทำจากอะไร ชื่อวัตถุดิบจากไหน ตลาดอยู่แหล่งใด และหากต้องการทราบข้อมูลเพิ่มเติมจะหาได้จากที่ไหน

11) มีการพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการประกอบอาชีพอิสระ เมื่อมีความรู้พื้นฐานในการประกอบอาชีพอิสระแล้วอีกทั้งยังต้องพัฒนาตนเองให้มีคุณลักษณะเหมาะสมกับการประกอบอาชีพนั้นๆ เช่น หากเป็นช่างเสริมสวยก็ต้องพัฒนาตนเองให้ดูสวยงาม เมื่อลูกค้าเห็นจะได้ดูน่าเชื่อถือหรือหากเลือกที่จะขายอาหารผู้ชายก็ควรแต่งตัวให้ดูสะอาด ไม่สูบบุหรี่ขณะทำอาหาร เป็นต้น (สำนักงานจัดหางานจังหวัดเชียงใหม่, 2555)

2) ด้านครอบครัว

ปัจจัยด้านครอบครัวมีความสำคัญกับทุกขั้นตอนของการประกอบอาชีพเสริม สถาบันทางสังคมที่คอยช่วยเหลือและผลักดันการเข้าสู่อาชีพอิสระ ได้แก่ 4 สถาบัน คือสถาบันครอบครัว สถาบันการศึกษา สถาบันภาครัฐบาล และสถาบันเอกชน โดยสำหรับสถาบันครอบครัวนั้น มีความสำคัญต่อการประกอบอาชีพ โดยเป็นภูมิหลังทางครอบครัวที่ส่งผลต่อพฤติกรรมและค่านิยมของสมาชิก หากครอบครัวประกอบธุรกิจก็จะปลูกฝังให้สมาชิกเป็นผู้สืบทอดกิจการหรือถ้าครอบครัวมีฐานะทางเศรษฐกิจไม่ดีก็จะเป็นแรงผลักดันให้สมาชิกรู้จักขวนขวายและพยายามหารายได้มาจุนเจือครอบครัว

3) ด้านสถานศึกษา

ปัจจุบันด้านสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการช่วยให้บุคคลมีโอกาเลือกที่จะประกอบอาชีพเสริมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นการเลือกอาชีพหลักหรืออาชีพเสริม ช่วยให้บุคคลได้มีโอกาสทราบถึงความต้องการความชอบของตนเองโดยเฉพาะการได้รับการศึกษาในวิชาแนะแนว จะทำให้ได้รับความรู้เกี่ยวกับการประกอบอาชีพได้เป็นอย่างดีรวมทั้งยังทำให้ผู้ศึกษาได้ตระหนักถึงคุณค่าในตนเอง การพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเอง และการวางแผนอนาคต

4) ด้านสภาพแวดล้อม

ปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมนี้มีผลต่อความสำเร็จในการประกอบอาชีพโดยเฉพาะในด้าน เศรษฐกิจ สังคม การเมือง และเทคโนโลยี เช่น การขยายตัวของตลาด ค่านิยมหรือกระแสนิยมของกลุ่มลูกค้า นโยบายการส่งเสริมของภาครัฐ การนำวิทยาการสมัยใหม่มาช่วยในการบริหารจัดการ เป็นต้น

การประกอบอาชีพอิสระ พบว่า ผู้ที่มีรูปแบบในการเข้าสู่การประกอบอาชีพอิสระนั้น จะได้รับ อิทธิพลจากการประกอบอาชีพของบิดามารดา สามีหรือภรรยา คนใกล้เคียงที่ประสบความสำเร็จ และทดลอง ทำหลายอาชีพ โดยมีเหตุผลและแรงจูงใจ ดังนี้

1. บิดามารดาหรือสามีภรรยาทำมาก่อน
2. รายได้ติ่มมองเห็นช่องทางในการยกฐานะตนเองได้
3. ได้ประสบการณ์ตอนเป็นลูกจ้าง
4. เรียนมาโดยตรง
5. ไม่ชอบการเป็นลูกน้องชอบความเป็นอิสระ
6. มีบุคคลมาชักชวนแนะนำและให้การสนับสนุน

สรุปปัจจัยที่ส่งผลต่อการประกอบอาชีพเสริมว่า การประกอบอาชีพเสริมของแต่ละบุคคลนั้น ขึ้นอยู่กับสภาพพื้นฐานครอบครัวหรืออาชีพของบรรพบุรุษ ความต้องการความก้าวหน้าความต้องการด้าน ผลตอบแทนการมีความรู้หรือทักษะหรือเป็นสิ่งที่ตนเองสนใจ การชอบความเป็นอิสระในการทำงาน และมีคน ชักชวนหรือสนับสนุน ดังนั้น จากการศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผล ต่อการประกอบอาชีพเสริม นั้น พบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จการประกอบอาชีพเสริมนั้นประกอบด้วยประกอบด้วยความสมบัติที่จำเป็น 12 ประการ คือ 1) มีแรงจูงใจ 2) มีความคิดริเริ่ม 3) รู้จักถอยเพื่อที่จะสู้ 4) มีความสามารถที่จะทำอะไรให้ได้ดี 5) มีความอดทน 6) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 7) มีความมั่นคงทางอารมณ์ 8) มีความสามารถในการเข้ากับผู้อื่น 9) มีความไวในความเข้าใจและวินิจฉัยสิ่งต่าง ๆ 10) มีความละเอียด 11) มีความสามารถในการเขียนและพูด 12) มีแรงกาย และแรงใจ และผู้ประกอบอาชีพเสริมจำเป็นต้องมีความชอบ ความถนัด มีความรู้ทักษะ และมีประสบการณ์ ทั้งในด้านความรู้พื้นฐานในด้านเทคนิควิธีการของการประกอบอาชีพเสริม

2.1.3 แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

Ginzberg (1974) ได้สรุปกระบวนการเลือกอาชีพของบุคคลไว้ ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นกระบวนการ (Process) มากกว่าการตัดสินใจเพียงครั้งเดียว ค่านิยม สภาพแวดล้อมที่เป็นจริง คุณลักษณะทางจิตวิทยามีผลต่อกระบวนการนี้
2. กระบวนการเลือกอาชีพจะเป็นไปตามขั้นตอนและจะไม่ย้อนกลับ
3. การเลือกอาชีพเป็นการประนีประนอมระหว่างความต้องการและความเป็นจริงในการเลือก โดยคำนึงถึงความสามารถและเป้าหมายที่ต้องการ

ต่อมา กิ้นซ์เบิร์กได้ปรับปรุงหลักบางประการในทฤษฎีในระดับอายุแรกหรือระดับ อายุ 20 กว่าปี ดังนี้

- 1) กระบวนการเลือกอาชีพและการพัฒนาการด้านอาชีพ (The Process of Vocational Choice and Development) เกิดขึ้นตลอดชีวิตเปิดกว้าง การวิจัยเกี่ยวกับชีวิตการทำงานของบุคคลทั้ง ชาย หญิง กิ้นซ์เบิร์ก สรุปได้ว่าบุคคลเปลี่ยนงานเพราะงานใหม่ให้ความพึงพอใจได้อิสระภาพเนื่องจากเปลี่ยนความรับผิดชอบ ความกดดัน หรือให้ทางเลือกในการทำงานของบุคคล

- 2) กระบวนการเลือกอาชีพจะไม่ย้อนกลับ (Irreversible) ในข้อนี้เขาพบว่าในปัจจุบัน กระบวนการเตรียมตัวเลือกอาชีพใช้ระยะเวลานานขึ้น นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายประมาณ 80% ศึกษาต่อถึง

ระดับปริญญาตรีหรือฝึกอบรมเพิ่มเติม สิ่งเหล่านี้ไม่ได้เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจดังที่เคยเข้าใจแต่เดิม กิ้นซ์เบิร์ก กล่าวว่า สิ่งที่คุณหนุ่มสาวเผชิญในช่วงอายุวัยรุ่น คือการวางแผนการเพื่อให้มีโอกาสเลือกได้มาก อย่างน้อยที่สุดเพื่อให้แน่ใจว่าเรามีสิทธิ์ในการเข้ามหาวิทยาลัยหรือได้งานที่ดี โดยที่ถ้าบุคคลได้รับการศึกษาสูง โอกาสที่เขาจะเลือกอาชีพจะกว้างขวางขึ้น

3) การมองงานในทัศนคติที่ดี (Optimization) บุคคลมีความพยายามที่จะทำงานเพื่อสนอง ความพึงพอใจหรือความต้องการของตน โดยให้ตนเองเป็นประโยชน์ในงานที่เขามีโอกาสทำและตระหนักถึง สิ่งที่เขาต้องปฏิบัติในงาน

4) ข้อจำกัดบางอย่าง เช่น รายได้ สถานภาพทางครอบครัว ทัศนคติ ค่านิยมของบิดา มารดา ระดับ การศึกษา สถานภาพของผู้หญิง สถาบัน ชุมชน ความไม่กลมกลืนกันระหว่างการศึกษากับอาชีพเป็นสิ่ง จำเป็นต้องพิจารณา บุคคลที่ไม่มีโอกาสที่จะศึกษาเล่าเรียนก็ย่อมมีโอกาสที่จะประกอบอาชีพที่รายได้มีเกียรติ ในสังคมได้น้อยแต่ถ้าได้รับการศึกษามากก็จะมีช่องทางในการเลือกประกอบอาชีพหรือไม่

5) โอกาสในโลกของงานที่ต้องพิจารณา หมายถึงความสำคัญของการรับรู้ โอกาสของบุคคลว่า เขามองเห็นโอกาสหรือไม่

6) แนวโน้มในเรื่องค่านิยมมีความสำคัญมากขึ้นในปัจจุบันและมีบทบาทสำคัญในการค้นหาความพึงพอใจ ของบุคคล วิธีชีวิตของบุคคลมีผลกระทบต่อการตัดสินใจด้านอาชีพโดยเป็นความพยายามที่จะให้ ประสบความสำเร็จในการสร้างดุลยภาพระหว่างงานและกิจกรรมอื่น

และยังได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับการเลือกอาชีพไว้ว่าการที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นสามารถ แบ่งออกเป็น 3 รูปแบบ คือ

1. การตัดสินใจเลือกอาชีพอย่างทันที ในการเลือกอาชีพแบบนี้บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพเลย ในขณะที่ การเลือกบุคคลประเภทนี้บุคคลจะเลือกโดยที่ไม่ได้มีการคิดและไตร่ตรองมาก่อน ดังนั้น การเลือกอาชีพประเภทนี้จึงมีลักษณะที่เป็นการตอบสนองโดยไตร่ตรองต่อการเลือกอย่างทันทีทันใด

2. การตัดสินใจเลือกอาชีพอันเป็นผลมาจากเงื่อนไขทางจิตวิทยาในการเลือกอาชีพแบบนี้จะขึ้นกับ ปัจจัยทางจิตวิทยา เช่น แรงกระตุ้น หรือแรงจูงใจ นั่นคือบุคคลจะเลือกอาชีพเมื่อมีปัจจัยเหล่านี้มากระตุ้น หรือแรงจูงใจทำให้ตัดสินใจเลือกอาชีพแต่การตัดสินใจเลือกอาชีพนั้นอาจจะไม่เกิดขึ้นถ้าหากว่าโอกาส ไม่อำนวย

3. การตัดสินใจเลือกอาชีพอันเป็นผลมาจากการแนะนำ การเลือกอาชีพลักษณะนี้เกิดขึ้นจาก การแนะนำทางเกี่ยวกับอาชีพโดยเฉพาะ คือผู้ที่ทำหน้าที่ในการให้คำปรึกษาแนะนำอาชีพจะเป็นผู้ที่สามารถ ให้คำปรึกษาในการเลือกอาชีพได้ว่าอาชีพไหนเหมาะสมหรือไม่อย่างไร

Hoppock (1935) ได้ให้ความเห็นว่าบุคคลจะเลือกอาชีพที่สนองความต้องการของตนเองมากที่สุดทั้ง ในปัจจุบันและอนาคต โดยเน้นความสำคัญของการรู้จักตนเองอย่างแท้จริงในเรื่องความสามารถ ความสนใจ ความถนัด ลักษณะนิสัย จุดเด่น จุดด้อย เพื่อไปเปรียบเทียบกับข้อมูลทางอาชีพจะช่วยเลือกอาชีพได้ถูกต้อง และประสบความสำเร็จในอาชีพนั้นๆ โดยได้นำเอาทฤษฎี และแนวคิดต่างๆ เกี่ยวกับอาชีพมาประกอบกัน เรียกว่า Composite Theory โดยมีหลัก 10 ประการ ดังนี้

1. การเลือกอาชีพเป็นการกระทำเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล
2. การที่บุคคลจะตัดสินใจเลือกอาชีพใดเป็นเพราะเชื่อว่าอาชีพนั้นสามารถตอบสนองความต้องการ ของเขาได้ดีที่สุด
3. ความต้องการจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกอาชีพ

4. การพัฒนาอาชีพเริ่มเมื่อเขาทราบว่าอาชีพนั้น ๆ สามารถช่วยให้เขาไปสู่ความต้องการของเขาได้
 5. ความก้าวหน้าในการพัฒนาอาชีพและการปรับปรุงการเลือกอาชีพจะดีขึ้นเมื่อเขาสามารถคาดหวังถึงโอกาสที่อาชีพนั้นจะสนองความต้องการของเขาได้ ซึ่งก็ขึ้นอยู่กับความรู้จักตนเอง ความรู้เกี่ยวกับอาชีพ และความสามารถที่จะคิดอย่างมีเหตุผล

6. ข้อมูลส่วนบุคคลมีผลต่อการเลือกอาชีพโดยช่วยให้เข้าใจว่าต้องการอะไร และจะต้องปรับปรุงอะไรบ้าง
 7. ข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพมีผลต่อการเลือกอาชีพ โดยช่วยให้เขาค้นพบงานอาชีพที่ตรงกับความต้องการ
 8. ระดับความพึงพอใจในงานขึ้นอยู่กับอัตราส่วนระหว่างสิ่งที่งานนั้นให้กับเขาและความต้องการของเขา
 9. ความพึงพอใจเป็นผลจากการที่งานสามารถตอบสนองความต้องการได้ในปัจจุบัน
 10. การเลือกอาชีพสามารถเปลี่ยนแปลงได้เสมอเมื่อเขาเชื่อว่างานที่เปลี่ยนใหม่นั้นจะสนองความต้องการได้ดีกว่างานเดิม จากแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ จึงสรุปได้ว่าทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพทำให้ทราบแนวคิดในการที่บุคคลเลือกอาชีพใดก็ตามจะต้องมาจากความต้องการของบุคคลนั้น ถือได้ว่าความต้องการของบุคคลจะมีอิทธิพลในการเลือกประกอบอาชีพ ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่จะทำเพียงพอสำหรับการตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการเข้าสู่อาชีพรวมถึงถ้าหากบุคคลนั้นประกอบอาชีพความต้องการของตนเองแล้วการทำงานจะดำเนินไปด้วยความพึงพอใจในการทำงาน

ภานุภา แจ่มดอน (2551) ได้กล่าวถึงทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกประกอบอาชีพว่าทำให้ทราบถึงแนวคิดในการที่บุคคลจะเลือกอาชีพใดก็ตามจะต้องมาจากความต้องการของบุคคลนั้น ถือได้ว่าความต้องการของบุคคลจะมีอิทธิพลในการเลือกประกอบอาชีพ ทั้งนี้ต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพที่จะทำเพียงพอสำหรับตัดสินใจเลือกประกอบอาชีพเพื่อใช้เป็นแนวทางในการเข้าสู่อาชีพรวมถึงถ้าหากบุคคลนั้นประกอบอาชีพความต้องการของตนเองแล้วการทำงานจะดำเนินไปด้วยความพึงพอใจในงานที่ทำ นอกจากนี้การเข้าสู่อาชีพนี้ก็ต้องมีข้อมูลเกี่ยวกับอาชีพนี้ด้วย เพื่อประกอบการตัดสินใจเข้าสู่การประกอบอาชีพต่อไป

2.1.4 แนวคิดเกี่ยวกับกระบวนการเข้าสู่อาชีพเสริม

ศุภมาส เพชรพรหม (2550) กล่าวว่า กระบวนการเข้าสู่อาชีพนั้นหมายถึง กระบวนการตัดสินใจประกอบไปด้วยเงื่อนไขของการมีภาพลักษณ์ที่ดีของอาชีพ การได้รับรู้ถึงค่าตอบแทน และการได้รับคำแนะนำหรือคำชักชวน คำสนับสนุนจากบุคคล รวมไปถึงการเข้าสู่อาชีพเสริมนั้นต้องมีความพร้อมทั้งการเตรียมตัว การฝึกฝน รวมไปถึงการปฏิบัติและการได้รับการถ่ายทอดจากผู้มีประสบการณ์ หรือรุ่นพี่ในการทำงาน เพื่อให้สามารถประกอบอาชีพและปรับตัวเข้ากับอาชีพสภาพการทำงานได้เป็นอย่างดี

ภานุภา แจ่มดอน (2551) กล่าวว่า กระบวนการเข้าสู่อาชีพ แบ่งออกเป็น 4 ลักษณะ คือ 1) เกิดจากฐานะที่ยากจนและเป็นผู้มีการศึกษาน้อย 2) ได้รับคำแนะนำของญาติพี่น้อง เพื่อน และคนรู้จัก 3) สมาชิกในครอบครัวประกอบอาชีพเสริมนั้นอยู่ก่อน 4) เป็นอาชีพที่อิสระไม่มีผู้บังคับบัญชา

2.2 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความพึงพอใจ

2.2.1 ความหมายของความพึงพอใจ

โดยทั่วไปหากกล่าวถึง ความพึงพอใจ มักจะศึกษาในสองมิติ คือ มิติความพึงพอใจของผู้ปฏิบัติงาน (Job Satisfaction) และมิติความพึงพอใจของผู้รับบริการ (Service Satisfaction) ในการศึกษาความพึงพอใจครั้งนี้เป็นการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับบริการ ซึ่งมีผู้ให้ความหมายไว้หลากหลายดังนี้

Fitger and Durund (1980) ได้ให้ความหมายเกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการบริการสาธารณะ (Public Service Satisfaction) ว่าเป็นการประเมินผลการปฏิบัติงานด้านการให้บริการของหน่วยงาน

การปกครองท้องถิ่น โดยมีพื้นฐานเกิดจากการรับรู้ (Perceptions) ถึงการส่งมอบการบริการที่แท้จริง และประเมินผลจะแตกต่างกันออกไปขึ้นอยู่กับประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับเกณฑ์ (Criteria) ที่แต่ละบุคคลตั้งไว้รวมทั้งการตัดสินใจ (Judgement) ของบุคคลนั้นด้วยการประเมินผลสามารถแบ่งออกเป็น 2 ด้านคือ

1. ด้านอัตวิสัย (Subjective) ซึ่งเกิดจากการรับรู้ถึงการส่งมอบการบริการ
2. ด้านวัตถุวิสัย (Objective) ซึ่งเกิดจากการได้รับปริมาณและคุณภาพของการบริการ

Gerson (1993) ได้อธิบายความพึงพอใจไว้ว่า ความพึงพอใจ คือความรู้สึกสมหวังหรือเกินความคาดหวังเมื่อบุคคลได้รับบริการ โดยมีการประเมินหรือให้คะแนนระดับคุณภาพบริการ และระดับความพึงพอใจเพื่อแสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นในการพยายามปรับปรุงงานที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนั้น ๆ ในโอกาสต่อไป ประโยชน์ของการประเมินความพึงพอใจมี 5 ประการ ได้แก่

1. ทำให้คุณภาพการบริการของหน่วยงานดีขึ้น
2. ทำให้หน่วยงานรู้ถึงขีดความสามารถหรือขีดมาตรฐานที่ดีที่สุดของการทำงาน
3. ทำให้ผู้ปฏิบัติงานรับรู้ถึงผลงาน
4. ทำให้เกิดการปรับปรุงคุณภาพและความพึงพอใจของผู้รับบริการ
5. ผลักดันให้ผู้ปฏิบัติงานตั้งใจปฏิบัติงานให้ดีขึ้น

สรุปความพึงพอใจจากแนวคิดข้างต้นซึ่งเป็นความพึงพอใจจากการบริการทั้งองค์การของรัฐและเอกชนในเรื่องต่าง ๆ ดังนั้นจึงสรุปความพึงพอใจต่อการให้บริการคือความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อความพึงพอใจจากการได้รับผลสำเร็จตามความมุ่งหมายหรือความคาดหวังของตนหรือความต้องการของตนเอง ซึ่งในการมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) จะประกอบไปด้วยผู้ให้บริการ (Man) การจัดการ (Management) การตอบสนองความต้องการของลูกค้า (Customer) ทำให้ลูกค้าเกิดความพึงพอใจ ปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการบริการคือความรวดเร็วไว เมื่อมนุษย์มีความต้องการอาจเป็นทางสรีระ เช่น ความหิวเมื่อเขาได้รับประทานอาหารทันทีด้วยบริการที่รวดเร็ว ทำให้ความทุกข์จากความหิวความกระวนกระวายหมดไป ความทุกข์ที่เราจะมีก็จะเป็นเปลี่ยนเป็นความสุขแทนที่ ส่วนความพึงพอใจทางด้านจิตใจ เช่น การร้องขอความช่วยเหลือ และได้รับการช่วยเหลือโดยเร็วผู้ร้องขอจะมีความสุขเมื่อได้รับผลสำเร็จตามที่ตนเองคาดหวังไว้ในเวลาอันรวดเร็ว ความพร้อมเรื่องเวลา อุปกรณ์สถานที่ หรือบุคคลที่องค์การได้จัดไว้ให้มีเท่าที่ในการตอบสนองความต้องการและนโยบายขององค์กรสามารถกำหนดนโยบายได้ตรงกับความต้องการของลูกค้าด้วยความเป็นธรรมชาติในการให้บริการที่เท่าเทียมกันตามลำดับก่อนหลัง เมื่อลูกค้ามาติดต่อมีปริมาณมากเป็นปัจจัยหนึ่งของความพึงพอใจแต่ปัจจัยที่สำคัญในการสร้างปฏิสัมพันธ์ของบริการคือคน (Man) ซึ่งเป็นผู้เสนอและสนองความต้องการให้ลูกค้าได้ตรง ความต้องการด้วยใจจริงและพร้อมที่จะให้บริการแก่ลูกค้าด้วยความเต็มใจ (Service Mind)

2.2.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของผู้รับบริการ

Millet (1954) ได้กล่าวถึงหลักการบริการว่าให้พิจารณาใน 5 ประการด้วยกัน คือ

1. การให้บริการอย่างเท่าเทียมกัน (Sati factory Service) คือ การบริการที่มีความยุติธรรมและเสมอภาค
2. การให้บริการอย่างรวดเร็วทันเวลา (Timely Service) คือ การให้บริการตามความเร่งด่วน
3. การให้บริการอย่างเพียงพอ (Ample Service) คือ ความต้องการเพียงพอในสถานที่ บุคลากร วัสดุอุปกรณ์

4. การให้บริการอย่างต่อเนื่อง (Continuous Service) คือการให้บริการอย่างต่อเนื่องจนกว่าจะบรรลุผล

5. การให้บริการอย่างก้าวหน้า (Progressive Service) คือ การพัฒนาการบริการทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพให้มีความก้าวหน้าไปเรื่อยๆ

2.3 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับความคุ้มค่า

การประเมินความคุ้มค่า หมายถึง การประเมินการดำเนินการกิจของภาครัฐเพื่อให้ได้ผลผลิตผลลัพธ์ตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดอย่างมีประสิทธิภาพ และมีผลประโยชน์ที่สมดุลกับทรัพยากรที่ใช้ ทั้งนี้ ผลลัพธ์ที่เกิดขึ้นอาจเป็นได้ทั้งผลสำเร็จที่พึงประสงค์ และผลกระทบในทางลบที่เกิดขึ้นแก่ประชาชน สังคม ทั้งที่สามารถคำนวณเป็นตัวเงินได้และไม่สามารถคำนวณเป็นเงินได้ การประเมินความคุ้มค่า ให้ความสำคัญกับการประเมินใน 3 มิติ ได้แก่

1. ประสิทธิภาพ หมายถึง การประเมินความเหมาะสมสอดคล้องของการใช้ทรัพยากรและกระบวนการทำงานเพื่อให้ได้มาซึ่งผลผลิตตามวัตถุประสงค์ โดยพิจารณาจากผลผลิตเทียบกับต้นทุนทั้งหมดการจัดหาทรัพยากรที่ได้มาตรฐานมีค่าใช้จ่ายที่เหมาะสมรวมทั้งมีกระบวนการทำงานที่ประหยัดทรัพยากรประกอบด้วยตัวชี้วัด 2 ด้าน ได้แก่ ประสิทธิภาพการผลิตและการประหยัดโดยประสิทธิภาพการผลิตจะวัดจากประสิทธิภาพการดำเนินงานโดยรวม การปรับปรุงประสิทธิภาพการดำเนินงานระบบการจัดการและการปฏิบัติงานและสิ่งแวดล้อมในการทำงาน

2. ประสิทธิภาพ เป็นการประเมินการบรรลุวัตถุประสงค์หรือเป้าหมายของการปฏิบัติการกิจโดยเปรียบเทียบผลที่ได้รับจากการปฏิบัติการกิจว่ามีความสอดคล้องเป็นไปตามวัตถุประสงค์ เป้าหมาย และผลที่คาดว่าจะได้รับที่กำหนดไว้ก่อนดำเนินการหรือไม่ โดยพิจารณาจากตัวชี้วัด 3 ด้าน ได้แก่ การบรรลุวัตถุประสงค์ในการปฏิบัติการกิจความพึงพอใจและคุณภาพการให้บริการ

3. ผลกระทบ หมายถึง ผลอันสืบเนื่องจากการปฏิบัติการกิจ ทั้งที่คาดหวังหรือตั้งใจและไม่ได้คาดหวัง ทั้งที่เกิดขึ้นระหว่างและภายหลังการปฏิบัติการกิจที่อาจกระทบต่อการพัฒนาในมิติอื่นหรือการปฏิบัติการกิจของหน่วยงานอื่น หรือประชาชนทั้งที่เป็นกลุ่มเป้าหมายและกลุ่มอื่น ทั้งในและนอกพื้นที่ครอบคลุมถึงผลกระทบทั้งทางตรงและทางอ้อมรวมทั้งผลกระทบด้านบวกและลบในมิติที่สามารถประเมินในรูปตัวเงินและไม่ใช้ตัวเงิน นอกจากนี้ยังต้องคำนึงถึงผลกระทบในกรณีที่ไม่ได้ดำเนินงานตามภารกิจของภาครัฐด้วย

2.3.1 ตัวชี้วัดในการประเมินความคุ้มค่า

1. การประเมินประสิทธิภาพตัวชี้วัด ได้แก่ ต้นทุนต่อหน่วย สัดส่วนผลผลิตต่อทรัพยากร และสัดส่วนค่าใช้จ่ายจริงต่อค่าใช้จ่ายตามแผน

2. การประเมินประสิทธิผลตัวชี้วัด จะวัดจากระดับความสำเร็จในการบรรลุวัตถุประสงค์/เป้าหมายระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ประโยชน์และคุณภาพการให้บริการ

3. การประเมินผลกระทบตัวชี้วัด จะวัดจากสะท้อนการปฏิบัติการกิจว่ามีผลกระทบต่อเศรษฐกิจสังคมหรือสิ่งแวดล้อมมากน้อยเพียงใด

การลงทุนโครงการเพื่อประเมินความคุ้มค่าในการประเมินต้นทุนของโครงการเพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการประเมินความคุ้มค่านั้นผู้ประเมินจำเป็นต้องมีความเข้าใจโดยถูกต้องเพื่อมิให้การประเมินโครงการเกิดความผิดพลาดโดยประเด็นที่เกี่ยวข้องในการประเมิน ประกอบด้วย

1. ต้นทุนของโครงการ คือ ต้นทุนการลงทุนที่คิดลดในแต่ละปีตลอดวัฏจักรโครงการ
2. วิธีการประเมินและประมาณการต้นทุนของโครงการลงทุนจะถูกต้องหรือไม่อยู่ที่การประมาณการระยะเวลาของการดำเนินงานโครงการให้ถูกต้อง ซึ่งอาจจะพิจารณาจากอายุการใช้งาน หรือช่วงเวลาที่เกิดผลผลิตของโครงการจะเกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจ ซึ่งมักจะเป็นระยะปานกลางถึงระยะยาวนอกจากวิธีนี้ในบางโครงการอาจจะคำนวณระยะเวลาในการประเมินต้นทุนโครงการจากวันเริ่มโครงการจนถึงวันที่คาดว่าจะมีการชำระบัญชีของสินทรัพย์หรือหนี้สินของโครงการจนมูลค่าของสินทรัพย์และหนี้สินเป็นศูนย์ นั่นคือวันที่ในอนาคตที่โครงการถือว่าประสบความสำเร็จแล้ว

การกำหนดช่วงเวลาเริ่มต้นและสิ้นสุดโครงการมีความสำคัญ เพราะจะให้ผลลัพธ์ของการประเมินโครงการที่แตกต่างกันออกไปอย่างมาก และอาจจะมีผลต่อการตัดสินใจที่แตกต่างกันด้วย เช่น โครงการลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานอาจจะใช้เวลาอย่างน้อย 20 ปีก็ได้ แต่ทั้งนี้จะต้องไม่เกินกว่าระยะเวลาของการใช้ประโยชน์ทางเศรษฐกิจของโครงการนั้น ๆ ต้นทุนที่ไม่รวมอยู่ในโครงการลงทุน คือ ต้นทุนทางบัญชี ที่ไม่มีสภาพเป็นตัวเงิน

3. ผู้ประเมินโครงการจะสามารถประเมินความยั่งยืนทางการเงินของโครงการลงทุนได้เมื่อรู้ข้อมูลต่อไปนี้

- (1) ต้นทุนของการลงทุนในโครงการ
- (2) ต้นทุนของการดำเนินโครงการ
- (3) รายรับหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากการดำเนินโครงการ

ทั้งนี้โครงการลงทุนใด ๆ จะถือว่ามีความยั่งยืนทางการเงินหรือความคุ้มค่า (Financial Sustainability) ทางการเงินก็ต่อเมื่อโครงการนั้นไม่มีความเสี่ยงในการที่จะขาดสภาพคล่องในการดำเนินงานในอนาคต ซึ่งขึ้นอยู่กับช่วงเวลาที่กระแสเงินสดไหลเข้ามาในโครงการกับช่วงเวลาที่ถึงกำหนดชำระคืนหนี้

4. ต้นทุนของโครงการจะนำไปเปรียบเทียบกับรายได้หรือผลประโยชน์จากโครงการเพื่อหาผลตอบแทนทางการเงินของการลงทุนหรือผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์แล้วแต่กรณีโดยที่มูลค่ากิจการอนาคตที่ไม่ปรากฏในงบการเงินเป็นสินทรัพย์ซ่อนเร้น (Hidden Asset) ที่ยังไม่ได้นำไปแสดงไว้ในงบการเงิน มูลค่ากิจการส่วนนี้อาจจะมาจากกิจกรรมของกิจการที่แสดงความรับผิดชอบต่อสังคม (Corporate Social Responsibility : CSR) ส่วนหนึ่งและทรัพยากรบุคคลที่ทรงคุณค่ามีทักษะที่สร้างคุณค่าแก่กิจการ (Value Creation) โครงการลงทุนในลักษณะที่ต้องการจะประเมินหาว่าทำให้มูลค่ากิจการเพิ่มขึ้นหรือไม่เช่นนี้ การวิเคราะห์หาผลตอบแทนในมุมมองของความคุ้มค่าทางการเงินอาจจะไม่สะท้อน เพราะเมื่อคิดในด้านความคุ้มค่าทางการเงินแล้ว อาจจะปรากฏว่าให้ผลตอบแทนทางการเงินติดลบ แต่ในมุมมองของการเพิ่มมูลค่าของกิจการโครงการลงทุนดังกล่าวถือว่าคุ้มค่าหากเป็นการวิเคราะห์ด้วยความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์แทน ดังนั้น การวิเคราะห์ความคุ้มค่าทางเศรษฐศาสตร์จึงใช้ในการประเมินโครงการลงทุนที่มุ่งหวังจะพิจารณาสวัสดิการทางเศรษฐศาสตร์ หรือผลประโยชน์ต่อสังคมชุมชนและประเทศมากกว่า(คู่มือการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจการรัฐ (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553). สภาพัฒน์ (หน้า 25)

2.4 แนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม

2.4.1 ความหมายของการมีส่วนร่วม

ได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมสามารถสรุปได้ดังนี้

Chambers dictionary ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วมดังนี้ (Coyne, 1996)

1. การมีส่วนร่วมรับผิดชอบ (to have a share) หรือการเข้าไปมีส่วนร่วม (take part in)
2. การมีส่วนร่วมในการกระทำ (the act of participation)
3. การเข้าร่วมในสิ่งที่มีอารมณ์สนใจ (to engage the emotional interest of)

Brownlea (1987) อ้างถึงใน Coyne (1996) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมเกี่ยวข้อง หรือการได้รับอนุญาตให้มีส่วนร่วมในกระบวนการตัดสินใจหรือมีส่วนร่วมในการบริการหรือประเมินผลการบริการ หรือการเป็นผู้ให้คำปรึกษา หรือเป็นผู้ขอคำปรึกษาในประเด็นปัญหาต่าง ๆ

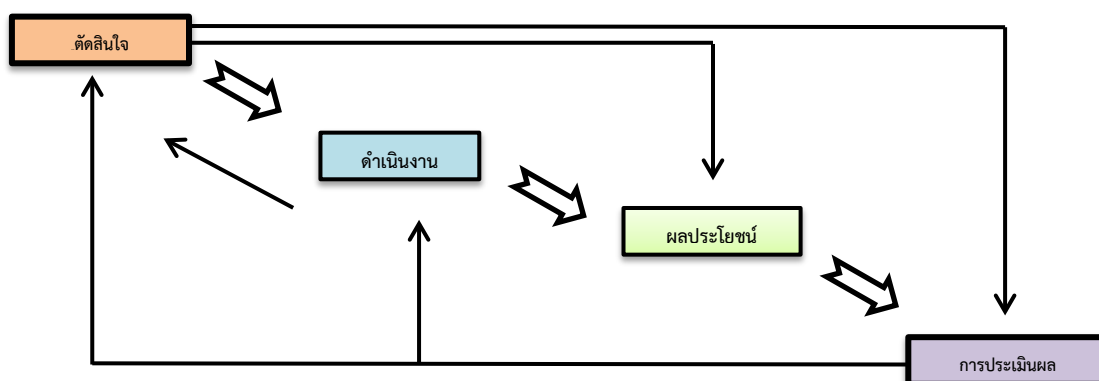
Cahii (1996) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การมีส่วนร่วมในการกระทำหรือในสถานการณ์ และการมีส่วนร่วมเกี่ยวข้องในกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งร่วมกับผู้อื่น

เมตต์ เมตต์การุณจิต (2541, หน้า 17) ได้ให้ความหมายของการมีส่วนร่วม หมายถึง การเปิดโอกาสให้ประชาชนไม่ว่าจะเป็นบุคคล หรือกลุ่มบุคคล เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมไม่ว่าจะเป็นทางตรงหรือทางอ้อม ในลักษณะของการร่วมรับรู้ ร่วมคิด ร่วมทำที่มีผลกระทบต่อตนเองหรือชุมชน

จากความคิดของนักวิชาการที่ให้ความหมายของคำว่า การมีส่วนร่วมที่กล่าวไว้ข้างต้น อาจพอสรุปได้อย่างกว้าง ๆ ว่าการมีส่วนร่วม หมายถึง การได้รับการกระตุ้นใจ หรือสร้างความสนใจ ชักจูงให้เกิดความรู้สึกอยากที่จะเข้ามามีส่วนร่วม ร่วมใจ ในการคิด ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติ และร่วมรับผิดชอบต่อการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งให้กับกลุ่ม หมู่ คณะ องค์กรหรือสังคมที่ตนมีความเกี่ยวข้องสัมพันธ์หรือเป็นสมาชิกอยู่เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ร่วมกัน

2.4.2 ขั้นตอนของการมีส่วนร่วมของประชาชน

Shadid and orher (1982) ได้ให้เห็นในการมีส่วนร่วมของประชาชนจากแผนภูมิได้ดังนี้

แผนภาพที่ 1 วงจรของการมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 1 การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (Decision making) กำหนดความต้องการและการจัดลำดับความสำคัญจากนั้นเลือกนโยบายและประชากรที่เกี่ยวข้อง การตัดสินใจในช่วงเริ่มต้นการตัดสินใจในช่วงดำเนินการวางแผนและการตัดสินใจช่วงการปฏิบัติตามแผนที่วางไว้

ขั้นที่ 2 การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ (Implementation) องค์ประกอบการดำเนินงานโครงการนั้น จะได้มาจากคำถามที่ว่า ใครทำประโยชน์ให้โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีการใด จะได้มาจากคำถามที่ว่าใครทำประโยชน์ให้โครงการได้บ้าง และจะทำประโยชน์ได้ด้วยวิธีการใดเช่นการช่วยเหลือด้านทรัพยากรการบริหารงานและการประสานงานและการขอความช่วยเหลือ

ขั้นที่ 3 การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (Benefits) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับผลประโยชน์นั้น นอกจากความสำคัญของผลประโยชน์ในเชิงปริมาณและคุณภาพแล้ว ยังต้องพิจารณาถึงการกระจายผลประโยชน์ในกลุ่มด้วยผลประโยชน์ในโครงการนี้รวมทั้งผลที่เป็นประโยชน์ในเชิงบวก และผลที่เกิดขึ้นในเชิงลบเป็นผลเสียของโครงการซึ่งจะเป็นประโยชน์และโทษต่อบุคคลและสังคมด้วย

ขั้นที่ 4 การมีส่วนร่วมในการประเมินผล (Evaluation) สิ่งสำคัญที่ต้องสังเกตคือ ความเห็น (views) ความชอบ (preference) และความคาดหวัง (expectations) ซึ่งจะมีอิทธิพลสามารถแปรเปลี่ยนพฤติกรรมของบุคคลในกลุ่มต่าง ๆ ได้

Cohen and Uphoff (1980) ได้แบ่งขั้นตอนลักษณะของการมีส่วนร่วมออกเป็น 4 ลักษณะดังนี้

1) การมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ (decision making) ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนคือริเริ่มตัดสินใจ ดำเนินการตัดสินใจ และตัดสินใจปฏิบัติ

2) การมีส่วนร่วมในการปฏิบัติการ (implementation) ประกอบด้วยการสนับสนุนด้านทรัพยากรการบริหาร และการประสานความร่วมมือ

3) การมีส่วนร่วมในการรับผลประโยชน์ (benefits) เกิดขึ้นจากการพัฒนานำไปเป็นผลประโยชน์ด้านวัตถุ ผลประโยชน์ด้านสังคม หรือผลประโยชน์ส่วนบุคคล

4) การมีส่วนร่วมในการประเมินผล

สรุปขั้นตอนของการมีส่วนร่วมก็คือ การที่เข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรม ร่วมคิด ร่วมวางแผนร่วมจัดการร่วมดำเนินการ และร่วมตัดสินใจในกิจกรรมนั้น ๆ ให้บรรลุเป้าหมายตลอดจนร่วมติดตามการประเมินผลงานด้วย

2.4.3 แนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชน

สมลักษณ์ ไชยเสรีฐ (2549) ได้แบ่งแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็น 3 ด้านหลัก คือ ด้านประชาชน (Public) ด้านการมีส่วนร่วม (Participation) และด้านภาครัฐ โดยการมีส่วนร่วม (Participation) มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อให้ประชาชนที่เป็น บุคคลหรือคณะบุคคลเข้ามามีส่วนร่วมในขั้นตอนต่าง ๆ ในการดำเนินการพัฒนาช่วยเหลือ สนับสนุนทำประโยชน์ในเรื่องต่าง ๆ หรือกิจกรรมต่าง ๆ ตั้งแต่ร่วมคิด ร่วมตัดสินใจ ร่วมดำเนินการ ร่วมรับผลประโยชน์ และร่วมประเมินผล เพื่อให้เกิดการยอมรับและก่อให้เกิด ผลประโยชน์สูงสุดกันทุกฝ่าย ดังนี้

1) การรับรู้ (Perception) ต้องสร้างสำนึกให้ทั้งภาครัฐและประชาชนมีความตระหนัก การรับรู้การยอมรับในสิทธิหน้าที่และส่วนร่วมของทุกกลุ่มทุกฝ่ายโดยภาครัฐนั้น เจ้าหน้าที่ของรัฐจะต้องสร้างสำนึกใหม่ ว่ากิจการที่ตนรับผิดชอบไม่ใช่ “รัฐกิจ” หรือ “กิจการของรัฐ” ที่ตนเท่านั้นมีสิทธิตัดสินใจ แต่เป็นสาธารณกิจที่สาธารณชนชอบที่จะมีส่วนร่วมในการคิด ร่วมกระทำหรือตรวจสอบ หากเจ้าหน้าที่ของรัฐไม่ปรับทัศนคติ

ให้ได้เช่นนี้ ก็ต้องเผชิญกับสถานะที่อาจเกิดข้อขัดแย้งกับประชาชนกลุ่มที่ต้องการมีส่วนร่วมได้ ส่วนภาคประชาชน การตระหนัก การรับรู้และยอมรับในสิทธิและหน้าที่ตลอดจนการมีส่วนร่วมนั้น ต้องเข้าใจว่าตนและผู้อื่นต่างก็มีสิทธิหน้าที่ และส่วนร่วมเสมอกันตามหลักการเท่าเทียมกัน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายต้องยอมรับการ “ประสานประโยชน์” มิฉะนั้นความแตกต่างในผลประโยชน์และจุดยืนจะนำไปสู่ความขัดแย้งและความรุนแรงในที่สุด

2) ทศนคติ (Attitude) ต้องสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติของบุคลากรภาครัฐและภาคประชาชน ทั้งสองฝ่าย ให้มีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนกล่าวคือ ภาครัฐจะต้องเห็นการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นเรื่องที่ต้องส่งเสริมเพื่อประโยชน์หลายประการ อาทิ เพื่อการได้ข้อมูลข้อเท็จจริง และความคิดที่หลากหลาย รวมทั้งบุคลากรภาครัฐผู้รับผิดชอบด้านการมีส่วนร่วมจะต้องมีทัศนคติที่ดีต่อประชาชนและต่อกระบวนการมีส่วนร่วม ดังนั้นหากทั้งสองฝ่ายต่างมีทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วมและต่อกันแล้ว ความร่วมมือ “ประชารัฐ” ก็จะพัฒนา ได้ดียิ่งขึ้น

3) การเป็นตัวแทน (Representation) การสรรหาและคัดเลือกตัวแทนจะต้องคำนึงถึงประชาชน ทุกกลุ่ม ทุกฝ่าย เพื่อให้ประชาชนกลุ่มต่าง ๆ ที่หลากหลายทุกกลุ่มนั้นมีตัวแทนเข้าไปร่วมด้วย จะได้ประสาน ผลประโยชน์กันจนลงตัวและเกิดความเป็นธรรมขึ้น รวมทั้งควรคำนึงถึงคุณสมบัติของตัวแทนที่ต้องการด้วย โดยพิจารณาจากคุณสมบัติในด้านต่าง ๆ เช่น ทักษะและความสามารถที่เกื้อหนุนกันความสอดคล้องของ เทคโนโลยี วัตถุประสงค์ ค่านิยม และวัฒนธรรมองค์กร การตอบสนองซึ่งกันและกันความรับผิดชอบ ความมั่นคง ด้านการเงิน ความสามารถในการสร้างความเชื่อมั่น เป็นต้น

4) ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) การมีส่วนร่วมนั้น ต้องสร้างให้สมาชิกมีความเข้าใจและมีความจริงใจในการเข้าร่วม สิ่งที่จะได้ตามมาคือ ความเชื่อมั่นและไว้วางใจ (Trust) ในองค์กรโดยการสร้างความ เชื่อมั่นและไว้วางใจกันนั้น ต้องแสดงให้เห็นอย่างชัดเจน กำหนดให้เป็นรูปธรรมและเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ซึ่งการสร้างความสำเร็จ ศรัทธา ความไว้วางใจกันละกัน เป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้กระบวนการมีส่วนร่วม ประสบความสำเร็จหรือล้มเหลว

5) การแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร (Information-sharing) สร้างกลไกเพื่อการแลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร เนื่องจากการมีส่วนร่วมเป็นกระบวนการที่ทำให้ข้อมูลข่าวสาร ทั้งด้านที่เป็นข้อเท็จจริงและด้านที่เป็น ความคิด ความรู้สึก ความคาดหวัง ได้ถูกแสดงออกอย่างหลากหลายกลุ่มลึกและสมบูรณ์ครบถ้วนมากขึ้น ซึ่งจะทำให้การวินิจฉัยปัญหาและการเสนอทางเลือกในการแก้ไขปัญหาที่หลากหลายและตรงกับความต้องการมากขึ้น ผลที่ตามมาคือทำให้การตัดสินใจในการกำหนดนโยบายและการวางแผนดำเนินไปได้อย่างรอบรู้ รอบคอบ และรอบด้านยิ่งขึ้น โดยการที่ประชาชนจะมีส่วนร่วมได้อย่างมีประสิทธิภาพนั้น จำเป็นที่จะต้องมีความรู้และมี ข้อมูลข่าวสารเพียงพอในนโยบายที่ตนต้องการมีส่วนร่วม ข้อมูล ข่าวสารเหล่านี้ส่วนใหญ่แล้วมักจะเป็นของ หน่วยงานที่เป็นผู้ริเริ่มนโยบาย บางส่วนเกิดจากการศึกษาของนักวิชาการและองค์กรพัฒนาเอกชน ดังนั้น ประชาชนที่สนใจการมีส่วนร่วมกับนโยบายใดอาจไปขอความร่วมมือและข้อมูลจากบุคคลและองค์กรเหล่านั้น

6) ฉันทามติ (Consensus) การมีส่วนร่วมเป็นการสร้างฉันทามติ โดยการให้ประชาชนและผู้ที่เกี่ยวข้อง ทุกภาคส่วนเข้าร่วมในการหาวิธีแก้ไขปัญหาย่อยๆ ชับซ้อนร่วมกันหาทางออกสำหรับการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในทางสันติเป็นที่ยอมรับหรือเป็นฉันทามติของประชาสังคม

7) การมีปฏิสัมพันธ์ (Interaction) องค์การการมีส่วนร่วมต้องสร้างให้เกิดการมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกัน ในองค์กร คือ จะต้องจัดกิจกรรมที่ทำให้มีการพบปะ พูดคุย แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ความคิดเห็นของกันและกัน เป็นการสื่อสารแบบ 2 ทาง (Two Ways Communication) ก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกันซึ่งจะนำไปสู่ การลดอคติที่มีต่อกันและเกิดความเข้าใจที่ดีขึ้นระหว่างผู้ที่เข้า

8) ความประสงค์หรือความมุ่งหมาย (Purpose) ต้องกำหนดความประสงค์หรือความมุ่งหมาย ในการมีส่วนร่วมไว้อย่างชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่ การมีความมุ่งหมาย ที่ต้องการบรรลุชัดเจนจะนำทางให้สมาชิกผู้เข้าร่วมได้เข้าใจตรงกันและเดินไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งจะสะท้อน ให้เห็นความเป็นเอกภาพทางความคิดเห็นเอกภาพในการดำเนินกิจกรรมและความเข้มแข็งขององค์กร

9) การประเมินผล (Appraisal) ต้องมีระบบการประเมินผล เนื่องจากการประเมินผลเป็นขั้นตอนหนึ่ง ในกระบวนการมีส่วนร่วม และถือเป็นเครื่องมือสำคัญอย่างหนึ่งของผู้บริหารในการบริหารทรัพยากรบุคคล ให้เกิดประโยชน์สูงสุด องค์กรใดที่มีการประเมินผลการปฏิบัติงานที่เป็นธรรมโปร่งใสและซื่อสัตย์ศนคิส่วนตัว ออกได้มากที่สุด ถือว่าองค์กรนั้นใช้เครื่องมือนี้ได้อย่างได้ผลและเกิดประโยชน์

10) ความโปร่งใส (Transparency) ปรับปรุงกลไกการทำงานขององค์การการมีส่วนร่วมให้มีความโปร่งใส เนื่องจากการมีส่วนร่วมนั้นเป็นกระบวนการที่ทำให้ประชาชนมีโอกาสตรวจสอบ การใช้ดุลยพินิจสำหรับการตัดสินใจ ของรัฐบาลและหน่วยงานรัฐ ซึ่งจะก่อให้เกิดความโปร่งใสในการดำเนินการลดการทุจริตและข้อผิดพลาด ของนโยบายแผน โครงการลงได้ โดยการสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกันของคนในองค์กร ซึ่งความโปร่งใส เป็นองค์ประกอบหนึ่งของการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีประกอบด้วย ความไว้วางใจการเปิดเผยข้อมูล การเข้าถึงข้อมูล และกระบวนการตรวจสอบ

11) ความเป็นอิสระ (Independence) องค์การการมีส่วนร่วมจะต้องมีความเป็นประชาธิปไตย โดยการให้เกียรติ ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน สมาชิกทุกคนในองค์กรมีอิสระทางความคิด การที่สมาชิก มีส่วนร่วมในการเสนอความคิดเห็นและตัดสินใจจะเป็นปัจจัยให้เกิดความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกัน ซึ่งหลักการ และเงื่อนไขสำคัญของการมีส่วนร่วมประการหนึ่ง คือ ความเป็นอิสระ หรือความสมัครใจที่จะเข้าร่วมหรือไม่เข้าร่วม การบังคับไม่ว่าจะอยู่ในรูปแบบของการคุกคาม การระดม และการว่าจ้าง ไม่ถือเป็นการมีส่วนร่วม

12) ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง (Onward-doing) องค์การการมีส่วนร่วมต้องเปิดโอกาสประชาชน เข้ามามีส่วนร่วมอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ เนื่องจากการมีส่วนร่วมของประชาชนทำให้เกิดประสบการณ์ การเรียนรู้ใหม่ ความคิดใหม่ที่ท้าทายอย่างต่อเนื่อง ดังนั้นเพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนที่ก้าวไปข้างหน้าอย่างต่อเนื่อง ภาครัฐจะต้องเตรียมประชาชนให้มีความพร้อมและเห็นประโยชน์ของการมีส่วนร่วมด้วยการให้ความรู้ และการสร้างความเข้าใจในบทบาทของการมีส่วนร่วมภาคประชาชน รวมทั้งมีการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ซึ่งกันและกันอย่างต่อเนื่อง โดยความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกจะเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่จะทำให้การมีส่วนร่วม ของประชาชนเป็นไปอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ และการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างต่อเนื่องจะเป็นปัจจัยสำคัญ ที่จะบ่งบอกถึงความเข้มแข็งของการมีส่วนร่วม รวมทั้งจะทำให้เกิดความมั่นใจได้ว่าการเปลี่ยนแปลงจะเป็นไป ในทิศทางที่พึงปรารถนา ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อชุมชนและสังคม

13) เครือข่าย (Network) ส่งเสริมให้มีการพินิจกำลังร่วมกันของทั้งภาครัฐ และภาคประชาชน ในลักษณะเครือข่าย คือการที่จะต้องมาทำความเข้าใจกันมาพินิจกำลังเป็นหนึ่งเดียวที่สำคัญต้องเป็นไป เพื่อสร้างผลประโยชน์ในเชิงการทำงานร่วมในรูปกิจกรรม โครงการ แผนงานที่จะต้องอาศัยความร่วมมือกัน ต้องพินิจกำลัง ขอบความร่วมมือ หรืออาศัยการทำกิจกรรมร่วมมือกันหลายองค์กร ซึ่งเครือข่ายความร่วมมือจะต้องเกิดขึ้นจาก วิธีคิดของสมาชิก ผู้บริหาร และบุคคลในชุมชนเป็นหลัก โดยเครือข่ายความร่วมมือนั้น จำเป็นต้องมีตัวแทน ของประชาชนมาพบปะ พูดคุย เพื่อก่อตัวและกล่าวถึงวัตถุประสงค์ร่วมกัน ดังนั้น เครือข่ายการมีส่วนร่วม จึงเป็นกระบวนการเชื่อมโยงสมาชิกในกลุ่มหรือเชื่อมโยงองค์กรการมีส่วนร่วมกับสมาชิก ประชาชน และกลุ่ม/ องค์กรต่าง ๆ ในชุมชนเข้าด้วยกัน โดยมีรูปแบบความสัมพันธ์การมีส่วนร่วมในแนวราบขององค์กรการมีส่วนร่วม และชุมชนรวมทั้งเป็นกระบวนการส่งเสริมสนับสนุนประชาชนให้สามารถพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยอาศัยเครือข่าย การมีส่วนร่วมในการทำงานของคนในชุมชน เพื่อร่วมกันแก้ไขปัญหาของคนและปัญหาส่วนรวมในชุมชน ซึ่งการดำเนินงานของเครือข่ายจะนำไปสู่การพัฒนาการมีส่วนร่วมที่ยั่งยืนได้ในที่สุด

กล่าวสรุปได้ว่าแนวทางการจัดการการมีส่วนร่วมของประชาชนนั้นจะต้องเริ่มต้นด้วย การสร้างสำนึก เพื่อให้ภาครัฐและประชาชนรับรู้ปัญหาประกอบกับการสร้างความเข้าใจและปรับทัศนคติที่ดีต่อการมีส่วนร่วม ของประชาชน หลังจากนั้นสรรหาตัวแทนของแต่ละกลุ่ม เพื่อจะได้ประสานประโยชน์ให้ลงตัว แล้วสร้างให้สมาชิก มีความเข้าใจและมีความจริงใจในการเข้าร่วมสามารถทำการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารกันได้ แล้วสร้างฉันทามติร่วมกัน แต่ภายในองค์กรจะต้องสร้างให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันภายในองค์กร การทำกิจกรรมใดๆ จะต้องกำหนดความ ประสงค์หรือความมุ่งหมายในการมีส่วนร่วมให้ชัดเจน และต้องมีระบบประเมินผลจากกระบวนการของการมีส่วนร่วม ทั้งหมด ปรับปรุงกลไกการทำงานให้เกิดความโปร่งใส มีความเป็นประชาธิปไตย ยอมรับความคิดเห็นของกันและกัน ที่สำคัญต้องเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง เมื่อทำงานภายในองค์กร ประสบผลสำเร็จแล้วก็ต้องมองหาพันธมิตรสร้างเครือข่าย เพื่อพินิจกำลังร่วมกัน ทำงานร่วมกัน แลกเปลี่ยน ข้อมูลร่วมกัน

2.4.4 เงื่อนไขพื้นฐานของการมีส่วนร่วม

ประกอบด้วย 3 ประการคือ

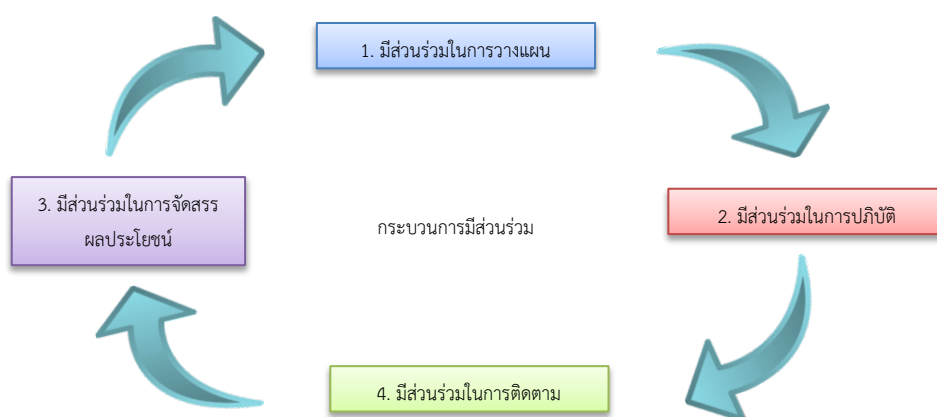
1. การมีอิสรภาพในการเข้าร่วม หมายถึง มีอิสระที่จะเข้าร่วมหรือไม่ก็ได้ การเข้าร่วมต้องเป็นไปด้วย ความสมัครใจ การถูกบังคับให้เข้าร่วมไม่ว่าจะในรูปแบบใดไม่ถือว่าเป็นการมีส่วนร่วม
2. มีความเสมอภาคในการเข้าร่วมกิจกรรม
3. ผู้เข้าร่วมต้องมีความสามารถพอที่จะเข้าร่วมในกิจกรรม อาทิ มีความเข้าใจในเรื่องนั้น ๆ นั้นแสดงว่า จะต้องมีการพัฒนาศักยภาพให้พวกเขาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมได้หมายความว่า ในบางกิจกรรมแม้จะกำหนดว่า ผู้เข้าร่วมมีเสรีภาพและเสมอภาคแต่กิจกรรมที่กำหนดไว้มีความซับซ้อนเกินความสามารถของกลุ่มเป้าหมาย การมีส่วนร่วมย่อมเกิดขึ้นไม่ได้องค์ประกอบของการมีส่วนร่วมมี 3 ด้าน คือ

1. ต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายชัดเจน การให้บุคคลเข้าร่วมในกิจกรรมหนึ่ง ๆ จะต้อง มี วัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนว่าเป็นไปเพื่ออะไร ผู้เข้าร่วมจะได้ตัดสินใจดีกว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

2. ต้องมีกิจกรรมเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามีส่วนร่วมต้องระบุลักษณะของกิจกรรมว่ามีรูปแบบและลักษณะอย่างไร เพื่อที่บุคคลจะได้ตัดสินใจว่าควรเข้าร่วมหรือไม่

3. ต้องมีบุคคลหรือกลุ่มเป้าหมาย การให้บุคคลเข้ามามีส่วนร่วมจะต้องระบุกลุ่มเป้าหมายอย่างไรก็ตาม โดยทั่วไปกลุ่มบุคคลเป้าหมายมักถูกจำกัดโดยกิจกรรมและวัตถุประสงค์ของการมีส่วนร่วมอยู่แล้ว โดยพื้นฐานโดยแท้จริงนั้น กระบวนการมีส่วนร่วมอาจไม่สามารถทำได้ในทุกประเด็น ดังนั้นจึงมีแนวทางทั่ว ๆ ไปบางประการเกี่ยวกับประเด็นที่ควรใช้กระบวนการมีส่วนร่วมได้แก่

- 1) การตัดสินใจและผลกระทบที่สำคัญ
- 2) การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อบางคนมากกว่าคนอื่น
- 3) การตัดสินใจจะมีผลกระทบต่อผลประโยชน์ของบางคนหรือกลุ่มคนที่มีอยู่เดิม
- 4) การตัดสินใจที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่มีความขัดแย้งอยู่ก่อนแล้ว
- 5) ความจำเป็นเพื่อให้มีการสนับสนุนต่อผลการตัดสินใจ

แผนภาพที่ 2 กระบวนการมีส่วนร่วม

ขั้นที่ 1 มีส่วนร่วมในการวางแผน ประกอบด้วยการรับรู้ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับการวางแผนและร่วมวางแผนกิจกรรม

ขั้นที่ 2 มีส่วนร่วมในการปฏิบัติ/ดำเนินการ ประกอบด้วยการเกี่ยวข้องกับการดำเนินการในกิจกรรมต่าง ๆ และการตัดสินใจ

ขั้นที่ 3 มีส่วนร่วมในการจัดสรรผลประโยชน์ เป็นการมีส่วนร่วมในการจัดสรรประโยชน์หรือผลของกิจกรรมหรือผลของการตัดสินใจที่เกิดขึ้น

ขั้นที่ 4 มีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผล

ดังนั้น การมีส่วนร่วมของบุคคลจึงมีอยู่ในเกือบทุกกิจกรรมของสังคมขึ้นอยู่กับความสนใจและประเด็นในการพิจารณาแต่มีเงื่อนไขพื้นฐานในการมีส่วนร่วมว่าต้องมีอิสรภาพ ความเสมอภาคและความสามารถในการเข้าร่วมกิจกรรม นอกจากนี้การมีส่วนร่วมต้องมีวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายต้องมี

กิจกรรมเป้าหมายและต้องมีกลุ่มเป้าหมาย ทั้งนี้เพื่อให้กระบวนการมีส่วนร่วมดำเนินไปได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด การมีส่วนร่วมเป็นการกระจายโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมและการบริหารเกี่ยวกับการตัดสินใจในเรื่องต่าง ๆ รวมทั้งการจัดสรรทรัพยากรซึ่งจะส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิตและความเป็นอยู่โดยการให้ข้อมูลแสดงความคิดเห็น ให้คำแนะนำปรึกษา ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ รวมตลอดจนการควบคุมโดยตรงจากบุคคล

2.5 บทบาทอำนาจหน้าที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด

อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ถูกจัดตั้งขึ้นทุกจังหวัด เมื่อ พ.ศ. 2498 โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เพื่อทำหน้าที่เป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย สภาจังหวัด และผู้ว่าราชการจังหวัด ต่อมา ได้ปรับปรุงบทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้สอดคล้องกันและปรับปรุงโครงสร้างขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ได้มีการตราพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 โดยกำหนดให้พื้นที่จังหวัดเป็นพื้นที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด มีผู้บริหารสูงสุด คือ นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งของประชาชน เป็นผู้ปกครองและบังคับบัญชาข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด การบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ซึ่งมีการแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 กำหนดให้มีหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่งเรียกว่า "องค์การบริหารส่วนจังหวัด" โดยอยู่ในทุกจังหวัดละ 1 แห่ง รวม 75 แห่ง มีฐานะเป็นนิติบุคคล และมีพื้นที่รับผิดชอบทั่วทั้งจังหวัด โดยทับซ้อนกับพื้นที่ของหน่วยการบริหารราชการ ส่วนท้องถิ่นอื่น คือ เทศบาล สุขาภิบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในจังหวัดนั้น ความเป็นนิติบุคคลก่อให้เกิดความสามารถในการทำนิติกรรม ความเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นก่อให้เกิดอำนาจหน้าที่ตาม กฎหมาย ดังนี้

1. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และที่แก้ไข เพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดให้ องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินการภายในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด

(1) ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

(2) จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะรัฐมนตรีกำหนด

(3) สนับสนุนสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(4) ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(5) แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

(6) อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 เฉพาะภายในเขตสภาตำบล

(7) คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(8) จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการ สมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

(9) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็น อำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาคอาจมอบอำนาจให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง องค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจจัดทำกิจการใดๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่น อื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่อยู่นอกเขตจังหวัดได้เมื่อได้รับความยินยอมจากราชการส่วนท้องถิ่นอื่นหรือองค์การบริหารส่วนจังหวัดอื่นที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้ตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

2. อำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ในการจัดระบบบริการ สาธารณะ เพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ดังนี้

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเอง และประสานการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่ คณะรัฐมนตรีกำหนด

(2) การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

(3) การประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(4) การแบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น

(5) การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาป่าไม้ ที่ดิน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

(6) การจัดการศึกษา

(7) การส่งเสริมประชาธิปไตย ความเสมอภาค และสิทธิเสรีภาพของประชาชน

(8) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของราษฎรในการพัฒนาท้องถิ่น

(9) การส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีที่เหมาะสม

(10) การจัดตั้งและดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวม

(11) การกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูลรวม

(12) การจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษต่าง ๆ

(13) การจัดการและดูแลสถานียขนส่งทั้งทางบกและทางน้ำ

(14) การส่งเสริมการท่องเที่ยว

(15) การพาณิชย์ การส่งเสริมการลงทุน และการทำกิจการไม่ว่าจะดำเนินการเองหรือร่วมกับบุคคลอื่น หรือจากสหการท้องถิ่นอื่น

(16) การสร้างและบำรุงรักษาทางบกและทางน้ำที่เชื่อมต่อระหว่างองค์กรปกครองส่วน

(17) การจัดตั้งและดูแลตลาดกลาง

(18) การส่งเสริมการกีฬา จารีตประเพณี และวัฒนธรรมอันดีงามของท้องถิ่น

(19) การจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ

(20) การจัดให้มีพิพิธภัณฑ์และหอจดหมายเหตุ

(21) การขนส่งมวลชนและการวิศวกรรมจราจร

(22) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

(23) การจัดให้มีระบบรักษาความสงบเรียบร้อยในจังหวัด

(24) จัดทำกิจการใดอันเป็นอำนาจและหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่ในเขต และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนดท้องถิ่น ส่วนท้องถิ่นอื่น

(25) สนับสนุนหรือช่วยเหลือส่วนราชการ หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนา

(26) การให้บริการแก่เอกชน ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจหรือองค์กรปกครอง

(27) การสังคมสงเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็ก สตรี คนชรา และผู้ด้อยโอกาส

(28) จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจ และหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

(29) กิจการอื่นใดที่เป็นผลประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นตามที่คณะกรรมการประกาศกำหนด

3. อำนาจหน้าที่ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง กำหนดอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหารส่วนจังหวัดลงวันที่ 13 สิงหาคม 2546 กำหนดอำนาจหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะของ องค์การบริหารส่วนจังหวัดไว้ดังนี้

ข้อ 1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในการให้บริการสาธารณะในท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(1) ดำเนินงานในโครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กรปกครองส่วน

(2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวม และไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง

(3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือโครงการในลักษณะที่มีความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือ มีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่งขึ้นไป

ข้อ 2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

(1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผนจังหวัดโดยการสร้าง และพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนา ท้องถิ่นในจังหวัดเพื่อนำไปสู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่าทาง เศรษฐกิจ

(2) การก่อสร้างและบำรุงรักษาโครงการที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือ ในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงานโครงการ ที่ดำเนินการโดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์

เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ใน การพัฒนาการศึกษาสาธารณสุขการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิต ของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในจังหวัด

(4) การส่งเสริมจารีตประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุนและพาณิชย์กรรมของจังหวัด

(5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดการมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

(6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล บุคลากร แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

(7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด “มีหน้าที่ที่ต้องทำ” การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค จะกระทำได้แต่เฉพาะกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่จะต้องดำเนินการเอง แต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.6 แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2566-2570 เป็นกรอบทิศทางการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น โดยได้ทบทวนจากกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. 2561-2565) ที่องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัดขอนแก่น และภาคส่วนต่างๆ ได้ร่วมกันคิดและจัดทำขึ้น การจัดทำกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น (พ.ศ. 2566-2570) มีวัตถุประสงค์เพื่อให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นมีการบูรณาการโครงการพัฒนาที่จะดำเนินการร่วมกันภายใต้กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยกรอบยุทธศาสตร์ฯ มีความสอดคล้องและเชื่อมโยงกับนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาในระดับต่างๆ และตอบสนองต่อปัญหาความต้องการของประชาชนในเขตพื้นที่จังหวัดขอนแก่น ภายใต้ศักยภาพการพัฒนาและอำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน มีแนวทางการพัฒนาดังนี้

- 1) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยว
- 2) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) ส่งเสริม สนับสนุน และพัฒนาเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร
- 4) ส่งเสริม สนับสนุน การประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพแก่ประชาชนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- 5) ส่งเสริม สนับสนุน การประกอบอาชีพทางเลือก และพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มรายได้

และรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน

(กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2566-2570,2566)

บทที่ 3

วิธีการติดตามและประเมินผล

ในการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (หลังดำเนินการ) โดยองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ กำหนดหัวข้อและวิธีการติดตามและประเมินผลโครงการ ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.6 การนำเสนอ

3.1 ประชากรกลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมายที่ให้ข้อมูล ประชาชนทั่วไป ประชาคมหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน เจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ ในอำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ที่ได้รับการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ จำนวน 167 ราย

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล

เครื่องมือที่ใช้ในการติดตามและประเมินผล เป็นแบบสอบถามปลายปิดและปลายเปิดเพื่อเปิดโอกาสให้ประชาชนสามารถแสดงความคิดเห็นต่างๆ แบบสอบถามมีทั้งหมด 4 ส่วน ดังนี้

- ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ
- ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้เจ้าหน้าที่ในการแจกแบบสอบถามแบบมีโครงสร้างปลายปิดและปลายเปิด ให้กับประชาชนทั่วไป ประชาคมหมู่บ้าน ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน เจ้าหน้าที่/พนักงานของรัฐ จำนวน 167 ราย

3.4 ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลการติดตามและประเมินผลโครงการระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ระบบแบบสอบถามออนไลน์ E-Questionnaire (2569) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปใช้สถิติแบบ แจกแจงความถี่และร้อยละ การแปลความหมายของข้อมูล พิจารณาจากค่าเฉลี่ย โดยแบ่งคะแนนค่าเฉลี่ย เป็น 5 ระดับ สเกลคำถามมี 5 ระดับ ดังนี้ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) น้อยที่สุด (1) แบบสอบถามมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) ใน 5 ระดับ โดยมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

- 5 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับมากที่สุด
 - 4 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับมาก
 - 3 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับปานกลาง
 - 2 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับน้อย
 - 1 หมายถึง มีความพึงพอใจ ในระดับน้อยที่สุด
- การแปลผลของความคิดเห็นพิจารณาจากค่าเฉลี่ยโดยใช้เกณฑ์ E-Questionnaire มีรายละเอียดดังนี้

<u>ระดับคะแนน</u>		<u>แปลผล</u>
4.51 – 5.00	ระดับความพึงพอใจ	มากที่สุด
3.51 – 4.50	ระดับความพึงพอใจ	มาก
2.51 – 3.50	ระดับความพึงพอใจ	ปานกลาง
1.51 – 2.50	ระดับความพึงพอใจ	น้อย
1.00 – 1.50	ระดับความพึงพอใจ	น้อยที่สุด

3.6 การนำเสนอ

จัดทำรายงานผลติดตามและประเมินผลในรูปแบบความถี่ ร้อยละ เชีงพรรณนาในบทที่ 4 ในรูปแบบตาราง แจกแจงความถี่ และแสดงรายละเอียดในประเด็นคำตอบต่าง ๆ ที่ได้จากแบบสอบถามค่าสถิติที่ใช้ เป็นค่าเฉลี่ย ร้อยละและสรุปผลการติดตามในภาพรวมจะแสดงในบทที่ 5 และรวบรวมเป็นรูปเล่มรายงานผู้บริหาร และลงใน www.kkpao.go.th ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น เพื่อประชาสัมพันธ์ให้ประชาชน และผู้สนใจทราบต่อไป

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

จากการสำรวจความคิดเห็นต่อการดำเนินงานการติดตามและประเมินโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) ได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม บันทึกข้อมูลวิเคราะห์จากโปรแกรม E-Questionnaire และข้อมูลจากการสัมภาษณ์ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในโครงการนี้ ทั้งหมด 167 ราย มีวิธีการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

4.3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการสื่อความหมาย ได้กำหนดความหมายของสัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

n แทน จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

$\bar{x}$ แทน ค่าเฉลี่ย (Mean)

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้ดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถามในส่วนที่ 1 ข้อมูลเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) และหาร้อยละ (Percentage) ประกอบด้วย ตำบล (ส่งเสริมอาชีพ) เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษาสูงสุด อาชีพหลัก ปัจจุบันท่านยังดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่ รายได้ต่อเดือน (ส่งเสริมอาชีพ)

2. วิเคราะห์ระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

3. วิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อการดำเนินงานโครงการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean : $\bar{x}$) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation : S.D)

4. ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) จากแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 167 ราย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏ ดังนี้

ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. ตำบล	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ตำบลคึมชาด	19	11.38
ตำบลดอนตู	7	4.19
ตำบลดอนดั่ง	20	11.98
ตำบลสำโรง	16	9.58
ตำบลวังหิน	7	4.19
ตำบลหนองสองห้อง	6	3.59
ตำบลดงเค็ง	3	1.80
ตำบลหนองไผ่ล้อม	30	17.96
ตำบลตะกั่วป่า	16	9.58
ตำบลหนองเม็ก	21	12.58
ตำบลโนนธาตุ	6	3.59
ตำบลหันโจด	16	9.58
รวม	167	100.00
2. เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	1	0.60
หญิง	166	99.40
LGBTQIA+	0	0.00
รวม	167	100.00
3. อายุ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
อายุต่ำกว่า 30 ปี	0	0.00
31 - 40 ปี	11	6.59
41 - 50 ปี	25	14.97
51 - 60 ปี	68	40.72
61 ปี ขึ้นไป	63	37.72
รวม	167	100.00
4. สถานภาพ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประชาชนทั่วไป	150	89.81
ประชาคมหมู่บ้าน	6	3.59
ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน	4	2.40
นักการเมืองท้องถิ่น	2	1.20
ข้าราชการ / พนักงานของรัฐ	2	1.20
อื่น ๆ	3	1.80
รวม	167	100.00

5. ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	114	68.26
มัธยมต้นหรือเทียบเท่า	31	18.56
มัธยมปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า	19	11.38
ปวส./อนุปริญญา	2	1.20
ปริญญาตรี	1	0.60
สูงกว่าปริญญาตรี	0	0.00
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	167	100.00
6. อาชีพหลัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เกษตรกรรวม	148	88.62
รับจ้างทั่วไป	14	8.38
นักเรียน/นักศึกษา	0	0.00
ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	3	1.80
พนักงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ	0	0.00
รับราชการ/พนักงานของรัฐ	2	1.20
อื่น ๆ	0	0.00
รวม	167	100.00
7. ปัจจุบันท่านยังดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่ดำเนินการ	16	9.58
ดำเนินการ	151	90.42
รวม	167	100.00
8. รายได้ต่อเดือน	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ไม่ขายทำไว้ใช้	17	10.19
ต่ำกว่า 500 บาท	10	5.99
500-1,000 บาท	46	27.54
1,000-3,000 บาท	48	28.74
3,000-5,000 บาท	25	14.97
5,000 บาท ขึ้นไป	21	12.57
รวม	167	100.00

จากตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตำบล พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่เข้าร่วมโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ฯ ตำบลหนองไผ่ล้อม มากที่สุด จำนวน 30 ราย คิดเป็นร้อยละ 17.96 รองลงมา ได้แก่ ตำบลหนองเม็ก จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.58 , ตำบลดอนดั่ง จำนวน 20 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.98 , ตำบลคึมชาด จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.38 , ตำบลสำโรง จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.58 , ตำบลตะกั่วป่า จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.58 , ตำบลหันโจัด จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.58 , ตำบลดอนตู จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ

4.19 , ตำบลวังหิน จำนวน 7 ราย คิดเป็นร้อยละ 4.19 , ตำบลหนองสองห้อง จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.59 , ตำบลโนนธาตุ จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.59 และตำบลดงเค็ง จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80

เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.40 รองลงมา ได้แก่ เพศชาย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.60 และLGBTQIA+ (เพศทางเลือก) จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุด จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.72 รองลงมา ได้แก่ อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.72 , อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.97 , อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.59 และอายุต่ำกว่า 30 ปี จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป มากที่สุด จำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.81 รองลงมา ได้แก่ ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.59 , ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.40 , อื่น ๆ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80 , นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20 และข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20

ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา จำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.26 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.56 , มัธยมปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.38 , ปวส./อนุปริญญา จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20 , ปริญญาตรี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.60 , สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00 และอื่น ๆ จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

อาชีพหลัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.62 รองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.38 , ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80 , รับราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20 , นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00 , พนักงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00 และอื่น ๆ จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปัจจุบันยังดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังดำเนินการ มากที่สุด จำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.42 และไม่ดำเนินการ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.58

รายได้ต่อเดือน (ส่งเสริมอาชีพ) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 1,000 - 3,000 บาท จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.74 , รองลงมาได้แก่ รายได้ต่อเดือน 500 - 1,000 บาท จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.54 , รายได้ต่อเดือน 3,000 - 5,000 บาท จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.97 , รายได้ต่อเดือน 5,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.57 , ไม่ขายทำไว้ใช้ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.19 และรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 500 บาท จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.99

2. ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ (ระดับความพึงพอใจ)
ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. โครงการตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการ และขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน นำไปสู่การเป็นชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน	69 (41.32)	64 (38.32)	33 (19.76)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.770	4.20	มาก
2. มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ สร้างอาชีพ การมีงานทำเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้	64 (38.32)	80 (47.91)	23 (13.77)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.679	4.25	มาก
3. ได้รับความรู้ และทักษะ การเพิ่มมูลค่า เกิดรายได้ในครอบครัวและชุมชน คุณภาพชีวิตดีขึ้น	61 (36.53)	80 (47.90)	25 (14.97)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.705	4.20	มาก
4. การจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน	77 (46.11)	75 (44.91)	14 (8.38)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.660	4.37	มาก
5. การส่งเสริมพัฒนาอาชีพในชุมชนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตให้เหมาะสม	68 (40.72)	80 (47.90)	18 (10.78)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.676	4.29	มาก
6. การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของคนทุกระดับในชุมชน และสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพของตนเองสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติ	68 (40.72)	74 (44.31)	23 (13.77)	2 (1.20)	0 (0.00)	0.730	4.25	มาก
7. การส่งเสริมพัฒนาเกิดแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดอาชีพ การมีงานทำ เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน	67 (40.12)	81 (48.50)	19 (11.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.658	4.29	มาก
8. สามารถสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ มีการเผยแพร่การใช้ผ้าไหมไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่งผลให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป	72 (43.11)	74 (44.32)	21 (12.57)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.681	4.31	มาก

9. สร้างความสามัคคีในกลุ่มให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง	75 (44.91)	73 (43.71)	18 (10.78)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.687	4.33	มาก
10. โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ	72 (43.11)	73 (43.72)	22 (13.17)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.688	4.30	มาก
11. ท่านมีความพึงพอใจในโครงการนี้นักน้อย เพียงใด	78 (46.70)	70 (41.92)	19 (11.38)	0 (0.00)	0 (0.00)	0.675	4.35	มาก
รวม						0.694	4.28	มาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมอาชีพ การทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.28, S.D.=0.694) หรือคิดเป็น ร้อยละ 85.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.37, S.D.=0.660) ระดับมาก รองลงมา ได้แก่ มีความพึงพอใจในโครงการนี้นักน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35, S.D.=0.675) ระดับมาก, สร้างความสามัคคีในกลุ่มให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.33, S.D.=0.687) ระดับมาก, สามารถสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ มีการเผยแพร่การใช้ผ้าไหมไทย ให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่งผลให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.31, S.D.=0.681) ระดับมาก, โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x}$ = 4.30, S.D.=0.688) ระดับมาก, การส่งเสริมพัฒนา อาชีพในชุมชนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.676) ระดับมาก, การส่งเสริมพัฒนาเกิดแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดอาชีพ การมีงานทำ เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ ให้แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.658) ระดับมาก, มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ สร้างอาชีพ การมีงานทำเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.679) ระดับมาก, การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของคนทุกระดับในชุมชนและสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพของตนเองสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.730) ระดับมาก, โครงการตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการ และขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน นำไปสู่การเป็น ชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D.=0.770) ระดับมาก, อับดับสุดท้าย ได้รับความรู้ และทักษะ การเพิ่มมูลค่า เกิดรายได้ในครอบครัวและชุมชน คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D.=0.705) ระดับมาก

3. ผลการวิเคราะห์การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารโครงการ (ระดับการมีส่วนร่วม)

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ

หัวข้อ	ระดับความพึงพอใจ (จำนวนคน)							
	มากที่สุด	มาก	พอใช้	น้อย	น้อยที่สุด	SD	ค่าเฉลี่ย	ระดับ
1. มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม	63 (37.72)	87 (52.10)	16 (9.58)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.651	4.27	มาก
2. มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม	64 (38.32)	83 (49.70)	19 (11.38)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.674	4.26	มาก
3. มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น	60 (35.93)	76 (45.51)	30 (17.96)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.731	4.17	มาก
4. ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม	61 (36.53)	89 (53.29)	15 (8.98)	2 (1.20)	0 (0.00)	0.663	4.25	มาก
5. ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ/กิจกรรม	59 (35.33)	90 (53.89)	17 (10.18)	1 (0.60)	0 (0.00)	0.649	4.24	มาก
รวม						0.676	4.24	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.676) หรือคิดเป็นร้อยละ 84.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.27, S.D.=0.651) ระดับมาก รองลงมาได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.26, S.D.=0.674) ระดับมาก, ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.663) ระดับมาก, มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.649) ระดับมาก และอันดับสุดท้าย มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.17, S.D.=0.731) ระดับมาก

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

จากการสัมภาษณ์ประชาชนในพื้นที่โครงการ พบว่า ประชาชนในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง
แจ้งความต้องการและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับโครงการดังกล่าว รายละเอียดดังนี้

- อยากให้มีการจัดศึกษาดูงาน
- ประชาชนมีความต้องการตลาดที่รองรับผลิตภัณฑ์เพื่อจำหน่าย
- อยากให้มีการจัดอบรมทำอาหารสำเร็จรูปบรรจุพร้อมจำหน่าย
- อยากให้เพิ่มปริมาณวัตถุดิบ
- อยากให้เพิ่มงบประมาณที่ได้รับให้มากขึ้นจากเดิม เนื่องจากงบประมาณเดิมไม่เพียงพอต่อ

การบริหารจัดการภายในกลุ่ม

- ประชาชนต้องการให้ดำเนินโครงการอย่างต่อเนื่อง
- ต้องการให้มีวิทยากรนำลวดลายใหม่ ๆ ขึ้นมาเพื่อให้เกิดการต่อยอด
- ต้องการให้จัดทำโครงการส่งเสริมอาชีพอื่น ๆ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) ดำเนินการลงพื้นที่เก็บข้อมูล เป็นการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นได้ดำเนินการในการลงพื้นที่ โดยลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้เข้าร่วมโครงการและทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากแบบสอบถามสามารถสรุปผลการติดตามดังนี้

- 5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ
- 5.2 สรุปผลการติดตาม
- 5.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่จะได้รับ
- 5.4 อภิปรายผล
- 5.5 ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

5.1 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อต้องการทราบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อต้องการทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชน และความคุ้มค่าในการบริหารจัดการโครงการ
3. เพื่อติดตามและประเมินผลการพัฒนาในแต่ละยุทธศาสตร์ ว่าเป็นไปตามแผนฯ ที่กำหนดไว้หรือไม่
4. เพื่อรับทราบถึงปัญหา อุปสรรค ผลการดำเนินโครงการ และให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริงสำหรับผู้บริหารในการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

5.2 สรุปผลการติดตาม

การติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยการลงพื้นที่เก็บข้อมูลจากประชาชนกลุ่มตัวอย่าง เพื่อรวบรวมข้อมูลระดับความพึงพอใจของประชาชนที่มีต่อการดำเนินการ และมีส่วนร่วมของประชาชน โดยใช้แบบสอบถามแบบปลายเปิดและปลายปิด ประกอบด้วย 4 ส่วน

- ส่วนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ
- ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ
- ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประชากรกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูล จำนวน 167 ราย

เพศ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 166 ราย คิดเป็นร้อยละ 99.40 รองลงมา ได้แก่ เพศชาย จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.60 และLGBTQIA+ (เพศทางเลือก) จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

อายุ พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามที่มีอายุระหว่าง 51-60 ปี มากที่สุด จำนวน 68 ราย คิดเป็นร้อยละ 40.72 รองลงมา ได้แก่ อายุ 61 ปีขึ้นไป จำนวน 63 ราย คิดเป็นร้อยละ 37.72 , อายุ 41 - 50 ปี จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.97 , อายุ 31 - 40 ปี จำนวน 11 ราย คิดเป็นร้อยละ 6.59 และอายุน้อยกว่า 30 ปี จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

สถานภาพ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป มากที่สุด จำนวน 150 ราย คิดเป็นร้อยละ 89.81 รองลงมา ได้แก่ ประชาคมหมู่บ้าน จำนวน 6 ราย คิดเป็นร้อยละ 3.59 , ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน จำนวน 4 ราย คิดเป็นร้อยละ 2.40 , อื่น ๆ จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80 , นักการเมืองท้องถิ่น จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20 และข้าราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20

ระดับการศึกษาสูงสุด ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาสูงสุด ประถมศึกษา จำนวน 114 ราย คิดเป็นร้อยละ 68.26 รองลงมา ได้แก่ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 31 ราย คิดเป็นร้อยละ 18.56 , มัธยมปลาย/ปวช.หรือเทียบเท่า จำนวน 19 ราย คิดเป็นร้อยละ 11.38 , ปวส./อนุปริญญา จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20 , ปริญญาตรี จำนวน 1 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.60 , สูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00 และอื่น ๆ จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

อาชีพหลัก ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรวม จำนวน 148 ราย คิดเป็นร้อยละ 88.62 รองลงมา ได้แก่ รับจ้างทั่วไป จำนวน 14 ราย คิดเป็นร้อยละ 8.38 , ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย จำนวน 3 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.80 , รับราชการ/พนักงานของรัฐ จำนวน 2 ราย คิดเป็นร้อยละ 1.20 , นักเรียน/นักศึกษา จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00 , พนักงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00 และอื่น ๆ จำนวน 0 ราย คิดเป็นร้อยละ 0.00

ปัจจุบันยังดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่ ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ยังดำเนินการ มากที่สุด จำนวน 151 ราย คิดเป็นร้อยละ 90.42 และไม่ดำเนินการ จำนวน 16 ราย คิดเป็นร้อยละ 9.58

รายได้ต่อเดือน (ส่งเสริมอาชีพ) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือน 1,000 - 3,000 บาท จำนวน 48 ราย คิดเป็นร้อยละ 28.74 , รองลงมาได้แก่ รายได้ต่อเดือน 500 - 1,000 บาท จำนวน 46 ราย คิดเป็นร้อยละ 27.54 , รายได้ต่อเดือน 3,000 - 5,000 บาท จำนวน 25 ราย คิดเป็นร้อยละ 14.97 , รายได้ต่อเดือน 5,000 บาท ขึ้นไป จำนวน 21 ราย คิดเป็นร้อยละ 12.57 , ไม่ขายทำไว้ใช้ จำนวน 17 ราย คิดเป็นร้อยละ 10.19 และรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 500 บาท จำนวน 10 ราย คิดเป็นร้อยละ 5.99

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ พบว่า ความพึงพอใจของประชาชนต่อผลการดำเนินงานของโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยภาพรวมมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.28, S.D.=0.694) หรือคิดเป็น ร้อยละ 85.60 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย($\bar{x}$ = 4.37, S.D.=0.660) ระดับมาก รองลงมา ได้แก่ มีความพึงพอใจในโครงการนี้มากน้อยเพียงใด มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.35, S.D.=0.675) ระดับมาก, สร้างความสามัคคีในกลุ่มให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง มีค่าเฉลี่ย

($\bar{x}$ = 4.33, S.D.=0.687) ระดับมาก, สามารถสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ มีการเผยแพร่การใช้ผ้าไหมไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่งผลให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.31, S.D.=0.681) ระดับมาก, โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ ($\bar{x}$ = 4.30, S.D.=0.688) ระดับมาก, การส่งเสริมพัฒนาอาชีพในชุมชนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตให้เหมาะสม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.676) ระดับมาก, การส่งเสริมพัฒนาเกิดแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดอาชีพ การมีงานทำ เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัวและชุมชน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.29, S.D.=0.658) ระดับมาก, มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ สร้างอาชีพ การมีงานทำเพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.679) ระดับมาก, การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของคนทุกระดับในชุมชนและสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพของตนเองสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติ มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.730) ระดับมาก, โครงการตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการ และขับเคลื่อนการพัฒนา เศรษฐกิจและชุมชน นำไปสู่การเป็นชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D.=0.770) ระดับมาก, อันดับสุดท้าย ได้รับความรู้และทักษะ การเพิ่มมูลค่า เกิดรายได้ในครอบครัวและชุมชน คุณภาพชีวิตดีขึ้น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.20, S.D.=0.705) ระดับมาก

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการโครงการ พบว่า การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.676) หรือคิดเป็นร้อยละ 84.80 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม เป็นอันดับแรก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.27, S.D.=0.651) ระดับมาก รองลงมาได้แก่ มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.26, S.D.=0.674) ระดับมาก, ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.25, S.D.=0.663) ระดับมาก, มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ/กิจกรรม มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.24, S.D.=0.649) ระดับมาก และอันดับสุดท้าย มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$ = 4.17, S.D.=0.731) ระดับมาก

5.3 ความคุ้มค่าและประโยชน์ที่ได้รับ

5.3.1 ผู้เข้ารับการอบรมสามารถนำความรู้ที่ได้มาใช้อย่างจริงจังสร้างเป็นอาชีพและเพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน มีการสร้างกิจกรรมกลุ่ม เกิดความสามัคคีภายในชุมชน เสริมสร้างความเข้มแข็งประชาชนภายในชุมชน ยังคงดำเนินการสานต่อโครงการอย่างต่อเนื่อง ทำให้เกิดการพัฒนาอาชีพอยู่เสมอ ดังนั้น โครงการดังกล่าวจึงมีความคุ้มค่าต่องบประมาณที่ได้รับการสนับสนุนจากองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นเป็นอย่างมาก

5.3.2 ผู้เข้ารับการอบรมสามารถต่อยอดความรู้ที่ได้รับจากโครงการโดยการเพิ่มมูลค่าให้กับผลิตภัณฑ์ของตนเอง มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจภายในชุมชน อีกทั้งยังช่วยส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปวัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้

5.4 อภิปรายผล

จากการวิเคราะห์ข้อมูลการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) พบว่า ประชาชนมีความรู้ ความเข้าใจในการอบรม เพื่อนำความรู้มาใช้ประกอบอาชีพที่สามารถเป็นได้ทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม ส่งผลให้คุณภาพชีวิตของครัวเรือนดีขึ้น สามารถพึ่งพาตัวเองได้ ประชาชนจึงมีความพึงพอใจต่อโครงการนี้ในระดับมาก มีการส่งเสริมพัฒนาอาชีพสำหรับผู้สูงอายุให้มีความรู้จากผลสำรวจโดยส่วนใหญ่อยู่ในช่วงกลุ่มอายุ 51-60 ปี การจัดกิจกรรมเพื่อรวมกลุ่มผู้สูงอายุในชุมชนในการทำกิจกรรมเสริมสร้างทักษะ พัฒนาอาชีพผู้สูงอายุให้มีทักษะในการดำรงชีพที่เหมาะสมกับวัย การจัดกิจกรรมเหล่านี้จะช่วยเสริมสร้างครอบครัวอบอุ่น สร้างความรู้ สร้างอาชีพ สร้างรายได้เข้าสู่ครัวเรือน อีกทั้งยังมีการจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน

การมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการของชุมชนต่อโครงการฯ อยู่ในระดับมาก มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนเสนอโครงการต่อการทำงาน เพราะการเปิดโอกาสให้ชุมชนสามารถเสนอโครงการได้นั้นจะช่วยให้เลือกอาชีพที่คนในพื้นที่ในชุมชนนั้นๆ ถนัด ทำให้ผลิตภัณฑ์ของสินค้ามีประสิทธิภาพและประสิทธิผลมากขึ้น ส่งผลให้สามารถเพิ่มมูลค่าของสินค้าได้มากขึ้นด้วย ดังนั้น การมีส่วนร่วมของคนในชุมชนจึงเป็นสิ่งสำคัญสำหรับการทำโครงการ คนในชุมชนจะได้รับประโยชน์อย่างเต็มที่ ตรงกับความต้องการของคนในชุมชน และยังคงมีการสานต่อโครงการอย่างต่อเนื่อง ผู้ที่ได้รับการเข้าร่วมอบรมสามารถนำเอาความรู้ที่ได้รับมาสร้างอาชีพ สามารถเป็นได้ทั้งอาชีพหลักและอาชีพเสริม หลายชุมชนได้เพิ่มพูนความรู้จากเดิม เช่น การเพิ่มผลผลิต เป็นการเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ จำหน่ายเป็นรายได้เสริมให้กับตนเอง ส่งเสริมไปถึงครัวเรือนและชุมชนในบางครัวเรือนสร้างผลิตภัณฑ์เพื่อไว้ใช้ภายในครัวเรือนเป็นการลดรายจ่ายภายในครัวเรือนได้อีกด้วย เมื่อแต่ละครัวเรือนมีรายได้ที่มากพอต่อการดำรงชีพ สามารถพึ่งพาตัวเองได้และทำประโยชน์ให้ครอบครัว เกิดความสุขภายในครอบครัว พัฒนาไปสู่ชุมชนที่มีความมั่นคง นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในท้องถิ่นและประเทศชาติตามวัตถุประสงค์ของนโยบายองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นในแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน ประกอบด้วย

- 1) พัฒนาการท่องเที่ยวและบริการด้านการท่องเที่ยว
- 2) พัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพการเกษตรตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง
- 3) พัฒนาเพิ่มมูลค่าผลผลิตทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์ชุมชนอย่างครบวงจร
- 4) ส่งเสริม สนับสนุน การประกอบอาชีพที่เหมาะสมตามศักยภาพแก่ประชาชนและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส
- 5) สนับสนุนการประกอบอาชีพทางเลือกและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเพิ่มรายได้และรองรับการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน (กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2566-2570, 2566)

ซึ่งจากการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ) ผลการดำเนินงานในครั้งนี้ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ ประชาชนในพื้นที่สามารถประกอบอาชีพใช้ชีวิตแบบยั่งยืน เพิ่มรายได้ให้กับครัวเรือน เกิดความสามัคคีภายในชุมชน อีกทั้งเป็นการส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้สู่คนรุ่นหลัง

5.5 ข้อเสนอแนะจากการติดตามและประเมินผล

5.5.1 ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1) ผลจากการติดตามและประเมินผลโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ทำให้ประชาชนที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่มีอาชีพ มีรายได้เพิ่ม สามารถพึ่งพาตนเองได้ อีกทั้งช่วยส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ ซึ่งประชาชนยังต้องการให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น สนับสนุนและส่งเสริมโครงการอย่างต่อเนื่อง

2) หน่วยงานภาครัฐ ควรสนับสนุนงบประมาณและวัสดุอุปกรณ์ในการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ให้เหมาะสม และหาตลาดในการจำหน่ายผลิตภัณฑ์ เพื่อให้ประชาชนมีอาชีพและเพิ่มรายได้มากยิ่งขึ้น

5.5.2. ข้อเสนอแนะสำหรับการดำเนินการในครั้งต่อไป

องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น ควรดำเนินการติดตามและประเมินผลโครงการที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นดำเนินการผ่านมาสักระยะหนึ่งโดยให้ประชาชนมีส่วนร่วมในหลาย ๆ ด้าน เพื่อที่จะได้ทราบถึงปัญหาความต้องการของประชาชน รวมไปถึงการวางแผนแนวทางแก้ปัญหา อันจะก่อให้เกิดประโยชน์ต่องานวางแผนพัฒนาขององค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่นต่อไป

บรรณานุกรม

กรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดขอนแก่น พ.ศ.2566-2570, 2566

เกียรติศักดิ์ แก้วมหารชัย (2551) หน้า 8) : วิทยุเกี่ยวกับอาชีพเสริม อาชีพเสริมอาชีพที่ชาวนาเลือกทำ เพื่อให้มีรายได้นอกเหนือจากการทำอาชีพหลัก,จิตวิทยาทั่วไปกรุงเทพมหานคร (ม.ป.พ.),2551

คู่มือการประเมินความคุ้มค่าในการปฏิบัติการกิจกรรม (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2553). สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ณัฐธริยา สุขสุวรรณพร. (2553). การสร้างอาชีพเสริมกับการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในเขตเทศบาลตำบลอ่างศิลา จังหวัดชลบุรี (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.

บุญมาเทน. (2555). ความหมายของอาชีพเสริม. สืบค้นจาก <http://www.coffeemade.com/>

พิพัฒน์ ยอดพฤติการณ์. (2550). เศรษฐกิจพอเพียงในภาคธุรกิจ (พิมพ์ครั้งที่2). กรุงเทพฯ : วนิดา การพิมพ์

ภาณุภา แก้วมดดอน. (2551). กระบวนการเข้าสู่อาชีพและสภาพการทำงานของผู้รับงานไปทำที่บ้าน กรณีศึกษาผู้รับงานไปทำที่บ้านในกิจการตัดเย็บเสื้อผ้าชุมชนจิตถาวรเขตสายไหม กรุงเทพมหานคร วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการวิจัยและพัฒนาเมือง มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, กรุงเทพฯ

ศุภมาส เพชรพรหม, (2550). “แอโรโฮเตส” : กระบวนการเข้าสู่อาชีพ การดำเนินชีวิตการทำงาน และการจัดการอารมณ์ (Emotion work) วิทยานิพนธ์สังคมวิทยาและมนุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, มหาสารคาม

Best, John W. 1981. Research in Education. 3 rd ed. Englewood cliffs, New Jersey : Prentice.

Brownlea, A. (1987). Participation: myths, reality and prognosis. Soc Sci Med 25 : 605-614

Cohen & Uphoff. (1980). Effective Behavior in Organizations. New York : Richard D. Irwin Inc.

Colin, R. (1993). Designs for particular Purpose: Evaluation Action and Change. In Real World Research : a resource for social scientists and practitioner-researcher, pp.215.

Gerson, R.F. Measuring Customer Satisfaction. Menlo Parks, CA: Crisp Publications Inc. 1993

Ginzberg, Eli. 1974. Counseling for career development. Boston: Houghton Mifflin

Likert, R. 1932. A technique for the measurement of attitude. Archives of Psychology 140 : 1-55

Millet. (1954). Management in the Public Service. The quest for effective performance. New York : McGraw - Hill Book

Stufflebeam and Daniel, (2003). The CIPP model for Evaluation. International Handbook of Educational Evaluation, p.31-62.

ภาคผนวก

ภาพกิจกรรมการตรวจติดตามและประเมินผล

โครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นให้สมาชิก
กลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ติดตามหลังดำเนินการ)

แบบสอบถามโครงการส่งเสริมอาชีพการทอผ้าไหม, ผ้ามัดหมี่ ย้อมสีธรรมชาติ สืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น
ให้สมาชิกกลุ่มอาชีพ กลุ่มสตรี และประชาชนทั่วไปในเขตพื้นที่อำเภอหนองสองห้อง จังหวัดขอนแก่น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568
(ติดตามหลังดำเนินการ)

วัตถุประสงค์

1. เพื่อต้องการทราบระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานโครงการ
2. เพื่อต้องการทราบระดับการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการโครงการ
3. เพื่อต้องการทราบปัญหา อุปสรรคในการดำเนินโครงการ

คำอธิบาย แบบประเมินฉบับนี้มีทั้งหมด 4 ส่วน ขอให้ตอบแบบประเมินผลโครงการให้ครบถ้วนทั้ง 4 ส่วน เพื่อให้การดำเนินโครงการเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และเพื่อประโยชน์ในการติดตามและประเมินผล

คำชี้แจง ให้ท่านทำเครื่องหมาย ✓ ลงใน ☐ ให้ตรงกับข้อมูลตามความเป็นจริงมากที่สุด

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

1. เพศ ☐ ชาย ☐ หญิง ☐ LGBTQIA+ (เพศทางเลือก)
2. อายุ ☐ อายุต่ำกว่า 30 ปี ☐ 31 – 40 ปี ☐ 41 – 50 ปี
☐ 51 – 60 ปี ☐ 61 ปี ขึ้นไป
3. สถานภาพ ☐ ประชาชนทั่วไป ☐ ประชาคมหมู่บ้าน ☐ ผู้ใหญ่บ้าน/กำนัน
☐ นักการเมืองท้องถิ่น ☐ ข้าราชการ/พนักงานของรัฐ ☐ อื่นๆ ระบุ.....
4. ระดับการศึกษาสูงสุด ☐ ประถมศึกษา ☐ มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า ☐ มัธยมปลาย/ปวช. หรือเทียบเท่า
☐ ปวส./อนุปริญญา ☐ปริญญาตรี ☐ สูงกว่าปริญญาตรี
☐ อื่นๆ ระบุ.....
5. อาชีพหลัก ☐ เกษตรกรรม ☐ รับจ้างทั่วไป ☐ นักเรียน/นักศึกษา
☐ ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย ☐ พนักงานเอกชน/รัฐวิสาหกิจ ☐ รับราชการ/พนักงานของรัฐ
☐ อื่นๆ ระบุ.....
6. ปัจจุบันท่านยังดำเนินการต่อเนื่องหรือไม่ ☐ ไม่ดำเนินการ ☐ ดำเนินการ
7. รายได้ต่อเดือน ☐ ไม่ขายทำไว้ใช้ ☐ ต่ำกว่า 500 บาท ☐ 500 – 1,000 บาท
☐ 1,000 – 3,000 บาท ☐ 3,000 – 5,000 บาท ☐ 5,000 บาท ขึ้นไป

ส่วนที่ 2 ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงานของโครงการ

ลำดับ	ความพึงพอใจต่อผลการดำเนินงาน	ระดับความพึงพอใจ				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	โครงการตรงกับความต้องการของประชาชน มุ่งเน้นการพัฒนาให้ชุมชนสามารถบริหารจัดการและขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจและชุมชน นำไปสู่การเป็นชุมชนพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน					
2	มีการส่งเสริมทักษะอาชีพ สร้างอาชีพ การมีงานทำ เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้					
3	ได้รับความรู้และทักษะ การเพิ่มมูลค่า เกิดรายได้ในครอบครัวและชุมชน คุณภาพชีวิตดีขึ้น					
4	การจัดกิจกรรมส่งเสริม อนุรักษ์ สืบสานศิลปะ วัฒนธรรม ศาสนา จารีตประเพณี และภูมิปัญญาของท้องถิ่นให้คงไว้ได้อย่างยั่งยืน					
5	การส่งเสริมพัฒนาอาชีพในชุมชนให้มีทักษะในการดำรงชีวิตให้เหมาะสม					
6	การพัฒนาแหล่งเรียนรู้ของคนทุกระดับในชุมชนและสังคม เพื่อการพัฒนาคุณภาพของตนเองสู่การพัฒนาสังคม ประเทศชาติ					
7	การส่งเสริมพัฒนาเกิดแนวคิดริเริ่มสร้างสรรค์ สามารถต่อยอดอาชีพ การมีงานทำ เพื่อส่งเสริมการมีรายได้ให้แก่ตนเอง ครอบครัว และชุมชน					
8	สามารถสืบสานพระราชปณิธานของสมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ฯ มีการเผยแพร่การใช้ผ้าไหมไทยให้เป็นที่รู้จักมากขึ้น ส่งผลให้วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นคงอยู่สืบไป					
9	สร้างความสามัคคีในกลุ่มให้กลุ่มมีความเข้มแข็ง					
10	โครงการนี้คุ้มค่ากับงบประมาณที่ได้รับ					
11	ท่านมีความพึงพอใจในโครงการนี้นาน้อยเพียงใด					

ส่วนที่ 3 การมีส่วนร่วมของประชาชนในด้านการบริหารจัดการ

ลำดับ	การมีส่วนร่วมในด้านการบริหารจัดการโครงการ	ระดับการมีส่วนร่วม				
		มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปานกลาง (3)	น้อย (2)	น้อยที่สุด (1)
1	มีการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการเสนอโครงการ/กิจกรรม					
2	มีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนร่วมรับรู้ข่าวสารของโครงการ/กิจกรรม					
3	มีการรายงานและนำผลจากการติดตามผลการดำเนินงานของโครงการ/กิจกรรม นำไปสู่การแก้ไขปัญหาของประชาชนในท้องถิ่น					
4	ประชาชนมีส่วนร่วมในการตรวจสอบความโปร่งใสในการดำเนินโครงการ/กิจกรรม					
5	ท่านมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นต่อโครงการ/กิจกรรม					

ส่วนที่ 4 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือ

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล ส่วนแผนงานและงบประมาณ

สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น โทร. 0 4323 9256

การติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569

คณะกรรมการติดตามและประเมินผลแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น

1. นายวรินทร์ ผดุงมัย	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ประธานกรรมการฯ
2. นายธีระศักดิ์ ผาเหล่า	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
3. นางสาวกุลนิตี เป้าจรรยา	สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	กรรมการ
4. นางฐิติรัตน์ อัครสุริย์	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
5. นายสุจิตร์ นาตรีชน	ผู้แทนประชาคมท้องถิ่น	กรรมการ
6. ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น	หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
7. หัวหน้าสำนักงานจังหวัดขอนแก่น	หัวหน้าส่วนราชการ	กรรมการ
8. นายประยุทธ์ ชาญนวงศ์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
9. ดร.มงคล อติอนูวรรตน์	ผู้ทรงคุณวุฒิ	กรรมการ
10. ผู้อำนวยการสำนักช่าง		กรรมการ
11. ผู้อำนวยการสำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ		กรรมการ/เลขานุการ

คณะที่ปรึกษา

1. ปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	ประธานที่ปรึกษา
2. รองปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น	รองประธานที่ปรึกษา

คณะทำงาน

1. นางสาวเสาวลักษณ์ แสงนิม	ผู้อำนวยการส่วนแผนงานและงบประมาณ	คณะทำงาน
2. นางสาวนพวรรณ กิมประเทศ	หัวหน้าฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล	คณะทำงาน
3. นางนวลมณี เหล่ากุนทา	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการพิเศษ	คณะทำงาน
4. นายณัฐวัฒน์ แววมณีธนวัต	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนชำนาญการ	คณะทำงาน
5. นายจักรกฤษ จันทรมบัติ	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะทำงาน
6. นางสาวสุกฤตา หาญศรี	นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ	คณะทำงาน
7. นางรุ่งฤทัย ดำรงชัย	ผู้ช่วยนักวิชาการคอมพิวเตอร์	คณะทำงาน

ฝ่ายตรวจติดตามและประเมินผล
ส่วนแผนงานและงบประมาณ
สำนักยุทธศาสตร์และงบประมาณ
องค์การบริหารส่วนจังหวัดขอนแก่น
www.kkpao.go.th โทรศัพท์ 0 4323 9256